

Briselē, 2023. gada 24. oktobrī
(OR. en)

14280/23

POLMAR 53	MARE 23
POLGEN 145	JAI 1326
POLMIL 271	CSDP/PSDC 709
CYBER 245	CFSP/PESC 1404
HYBRID 71	ENV 1137
RELEX 1190	PECHE 443
COMAR 41	TRANS 422
MAR 125	PROCIV 70

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Padomes secinājumi par pārskatīto ES Jūras drošības stratēģiju (ESJDS) un tās rīcības plānu

Pielikumā ir pievienoti minētie Padomes secinājumi, pārskatītā ES Jūras drošības stratēģija (ESJDS) un tās rīcības plāns, kurus Vispārējo lietu padome apstiprināja 2023. gada 24. oktobrī.

PADOMES SECINĀJUMI

par pārskatīto ES Jūras drošības stratēģiju (ESJDS) un tās rīcības plānu

Eiropas Savienības Padome,

ATGĀDINOT:

- Eiropas Savienības 2014. gada 24. jūnija Jūras drošības stratēģiju ¹ un pirmo 2014. gada 17. decembra rīcības plānu ²;
- Padomes 2018. gada 26. jūnija secinājumus par Eiropas Savienības Jūras drošības stratēģijas (ESJDS) rīcības plāna pārskatīšanu ³;
- Padomes 2021. gada 22. jūnija secinājumus par jūras drošību ⁴;
- Padomes 2022. gada 13. decembra secinājumus par starptautisko okeānu pārvaldību ⁵;
- 2022. gada 21. marta Stratēģisko kompasu drošībai un aizsardzībai – Eiropas Savienībai, kas aizsargā savus pilsoņus, vērtības un intereses un veicina starptautisko mieru un drošību ⁶;
- Komisijas un Augstā pārstāvja 2023. gada 10. marta kopīgo paziņojumu par ES Jūras drošības stratēģijas un tās rīcības plāna atjauninājumu “Uzlabota ES Jūras drošības stratēģija, kā vērsties pret mainīgiem jūras apdraudējumiem” ⁷;

¹ 11205/14.

² 17002/14.

³ 10494/18.

⁴ 9946/21.

⁵ 15973/22.

⁶ 7371/22.

⁷ 7311/23 + ADD 1.

1. ar šo APSTIPRINA pārskatītu ES Jūras drošības stratēģiju un tās rīcības plānu, kuri izklāstīti šo secinājumu pielikumos un aizstāj 2014. gada ES Jūras drošības stratēģiju un pārskatīto 2018. gada rīcības plānu un kuru pamatā ir to īstenošanā sasniegtais; ESJDS un tās rīcības plāna mērķis ir pastiprināt ES reģionālo un starptautisko lomu un turpināt nodrošināt ES piekļuvi jūras telpai, par kuru notiek arvien vairāk strīdu, jo īpaši, ņemot vērā sekas, ko radījis Krievijas agresijas karš pret Ukrainu;
2. ATGĀDINA, ka kopš 2014. gada ES Jūras drošības stratēģija un rīcības plāns nodrošina satvaru, kādā risināmas drošības problēmas jūrā. Stratēģija ir stimulējusi ciešāku sadarbību starp civilām un militārām iestādēm, jo īpaši ar informācijas apmaiņas palīdzību. Tā ir palīdzējusi veicināt uz noteikumiem balstītu pārvaldību jūrā un rosinājusi starptautisko sadarbību. Tās mērķis ir pastiprināt ES autonomiju un spēju reaģēt uz pieaugošajiem jūras drošības apdraudējumiem, kā arī pastiprināt jūrlietu situācijas apzināšanos kopumā;
3. UZSVER, ka pārskatītajā ESJDS ir noteikts satvars ES turpmākai rīcībai nolūkā aizsargāt savas intereses jūrā un aizsargāt savus iedzīvotājus, vērtības un ekonomiku, vienlaikus veicinot starptautiskus noteikumus un pilnīgu atbilstību starptautiskajiem instrumentiem, jo īpaši Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijai (*UNCLOS*);
4. UZSVER, ka pārskatīto ESJDS rīcības plānu ES un tās dalībvalstis īstenos atbilstīgi savām attiecīgajām kompetencēm un ciešā sadarbībā ar līdzīgi domājošām valstīm un organizācijām;

5. AICINA visus īstenošanas aktorus, jo īpaši dalībvalstis, Komisiju un Augsto pārstāvi, cieši sadarboties savā starpā un attiecīgā gadījumā ar citām ES struktūrām un aģentūrām, lai īstenotu minēto stratēģiju un tās rīcības plānu, pamatojoties uz sasniegumiem, kas ESJDS īstenošanā gūti kopš 2014. gada, nodrošinot saskaņotību ar citām ES sektorpolitikas jomām un izmantojot attiecīgus instrumentus un politikas darbības atbilstīgi minētā Stratēģiskā kompasa vispārējām norādēm; ATGĀDINA, ka minētais rīcības plāns ir regulāri jāpārskata un vajadzības gadījumā jāatjaunina;
6. AICINA mērķtiecīgi un regulāri ziņot par rīcības plāna īstenošanu, tostarp ar Jūrlietu jautājumu darba grupas (ESJDS) starpniecību, lai veicinātu paraugprakses apmaiņu, kā arī uzlabotu informētību par īstenošanas darbībām un veiktu ar tām saistītus pēcpasākumus, pārraudzītu progresu, izvērtētu draudus un izaicinājumus un novērstu visas nepilnības;
7. AICINA Komisiju un Augsto pārstāvi iesniegt Padomei, kad pēc stratēģijas apstiprināšanas Padomē ir pagājuši trīs gadi, kopīgu progresa ziņojumu ar dalībvalstu pienesumiem.

Pārskatīta ES Jūras drošības stratēģija

I. IEVADS

Jūras drošība Eiropas Savienībai (ES) un tās dalībvalstīm ir ļoti svarīga. ES dalībvalstis kopā veido pasaulē lielāko apvienoto ekskluzīvo ekonomikas zonu. ES ekonomika lielā mērā ir atkarīga no drošiem okeāniem: vairāk nekā 80 % pasaules tirdzniecības noris pa jūras ceļiem, aptuveni divas trešdaļas no pasaules naftas un gāzes piegāžu vai nu tiek iegūtas jūrā, vai tiek transportētas pa jūru ¹, un līdz 99 % no pasaules datu plūsmām tiek pārraidīti pa zemūdens kabeļiem ². Lai nodrošinātu efektīvu okeāna pārvaldību, aizsargātu okeānus un jūras gultnes un pilnībā atraisītu ilgtspējīgas zilās ekonomikas potenciālu ³, globālajai jūras telpai vajadzētu būt drošai.

Kopš 2014. gada Eiropas Savienības Jūras drošības stratēģija (ESJDS) un rīcības plāns ⁴ veido satvaru, kādā risināmas drošības problēmas jūrā. Stratēģija ir stimulējusi ciešāku sadarbību starp civilām un militārām iestādēm, jo īpaši ar informācijas apmaiņas palīdzību. Tā ir palīdzējusi veicināt uz noteikumiem balstītu pārvaldību jūrā un rosinājusi starptautisko sadarbību. Tā ir stiprinājusi ES autonomiju un spēju reaģēt uz jūras drošības apdraudējumiem ⁵.

Šī stratēģija balstās uz 2014. gada ESJDS un aizstāj to. Tās pamatā joprojām ir 2014. gada ESJDS principi: starpnozaru pieeja, funkcionālā integritāte, starptautisko noteikumu – starptautisko tiesību, cilvēktiesību un demokrātijas principu – un jūrlietu multilaterālisma ievērošana un pilnīga atbilstība Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijai (*UNCLOS*).

¹ 10729/22.

²

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2022/702557/EXPO_IDA\(2022\)702557_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2022/702557/EXPO_IDA(2022)702557_EN.pdf)

³ 8810/21.

⁴ 11205/14 un 10494/18.

⁵ 9946/21.

Šajā stratēģijā īpaša uzmanība pievērsta katram no Eiropas jūru baseiniem un to apakšbaseiniem, proti, Atlantijas okeānam, Baltijas jūrai, Melnajai jūrai, Vidusjūrai, Ziemeļjūrai, Ziemeļu Ledus okeānam un tālākajiem reģioniem ⁶. Tomēr tas, ka jūras drošība jebkurā pasaules daļā neizbēgami ietekmē pārējo pasauli, nozīmē, ka ES jūras drošības intereses ir globālas.

ES kā globālās jūras drošības garants uzņemas arvien svarīgāku lomu, veidama pati savas jūras spēku operācijas, tādas kā *Atalanta* ⁷ un *Irini* ⁸, īstnodama koordinētas klātbūtnes jūrā (KKJ) ⁹ koncepciju, veicinādama jūrlietu situācijas apzināšanos un sadarbodamās ar plašu ārējo partneru loku. Turklāt *Copernicus* jūras uzraudzības un robežuzraudzības operacionālās sistēmas, ko īsteno Eiropas Jūras drošības aģentūra (*EMSA*) un Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (*Frontex*), nodrošina kosmosā balstītus novērojumus, kas papildina *Galileo* satelītu navigācijas pakalpojumus.

Vispārējā stratēģiskā vide piedzīvo radikālas pārmaiņas. Ņemot vērā klimata krīzi un vides degradāciju, jūras resursu nelikumīgas tirdzniecības un izlaupīšanas dažādu veidu nepārtrauktu attīstību, tostarp nelegālu, neregistrētu un neregulētu (NNN) zveju, kritiskās jūras infrastruktūras apdraudējumu un sekas, ko rada nelikumīgā un nepamatotā Krievijas militārā agresija pret Ukrainu, ir vajadzīga ES kā starptautiskās drošības garanta aktīvāka rīcība.

⁶ ES jūras telpa ietver ES dalībvalstu teritoriālos ūdeņus, ekskluzīvās ekonomikas zonas un kontinentālo šelfu, kā definēts Apvienoto Nāciju Organizācijas 1982. gada Jūras tiesību konvencijā, kā arī visus tajā paredzētos okeāna un jūru likumīgos izmantošanas veidus.

⁷ <https://eunavfor.eu/>.

⁸ <https://www.operationirini.eu/>.

⁹ 6256/22 un 6255/22.

Balstoties uz ES Stratēģisko kompasu drošībai un aizsardzībai, ko Eiropadome apstiprināja 2022. gada martā ¹⁰, un 2023. gada marta kopīgo paziņojumu par jūras drošību ¹¹, šīs ESJDS un tās rīcības plāna pārskatīšanas mērķis ir reaģēt uz jaunajiem izaicinājumiem. Tā ir iespēja virzīt uz priekšu ilgtspējīgus jūras drošības problēmu risinājumus. Tā ir arī iespēja vēl vairāk nostiprināt ES un tās dalībvalstu lomu starptautiskajā arēnā un nodrošināt ES piekļuvi jūras telpai, par kuru notiek arvien vairāk strīdu.

Pārskatītā ESJDS ir satvars, kas dod ES iespēju rīkoties enerģiskāk, lai aizstāvētu savas intereses jūrā un sargātu savus iedzīvotājus, vērtības un ekonomiku. Mērķis ir veicināt starptautisko mieru un drošību, kā arī nodrošināt brīvu tirdzniecības plūsmu un kuģošanas brīvību, vienlaikus ievērojot ilgtspējas principu un aizsargājot biodaudzveidību. Pārskatīto stratēģiju ES un tās dalībvalstis īsteno savu attiecīgo kompetenču robežās.

II. MAINĪGI UN PIEAUGOŠI JŪRAS DROŠĪBAS APDRAUDĒJUMI

Kopš 2014. gadā tika pieņemta Eiropas Savienības Jūras drošības stratēģija, pasaules ģeopolitisks konteksts ir krietni mainījies, tāpēc vajadzīga jauna un pastiprināta rīcība. ES apdraudējumu analīze liecina, ka ES saskaras ar aizvien lielākiem apdraudējumiem un problēmām, tostarp jūras telpā ¹². Palielinās stratēģiskā konkurence par varu un resursiem. Apdraudējumi kļūst arvien kompleksāki un daudzslāņaināki, turklāt dažas valstis tiecas no jauna definēt noteikumus balstītās daudzpusējās kārtības pamatprincipus, tostarp, pārkāpjot valstu suverenitāti un robežas un veicot citas revizionistiskas darbības, piemēram, darbības, kas ir kuģošanas brīvības pārkāpumi, un jūras prasības, kas ir pretrunā starptautiskajām tiesībām, jo īpaši *UNCLOS*. Līdz ar neprovocēto un nepamatoto Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu Eiropā atkal ir ienācis karš. Tas ir nesī būtiskas pārmaiņas Eiropas stratēģiskajā vidē līdz ar negatīvu blakusietekmi uz jūras drošību un Eiropas ekonomiku, ietekmējot Eiropas iedzīvotājus un uzņēmumus.

¹⁰ Stratēģiskais kompass, dok. 7371/22.

¹¹ 7311/23 + ADD 1.

¹² ES apdraudējumu analīze ir uz izlūkdatiem balstīta visaptveroša analīze, kurā aplūkota virkne apdraudējumu un problēmu, ar ko ES saskaras tagad vai varētu saskarties nākotnē. To regulāri atjaunina un izmanto par pamatinformāciju, lai palīdzētu izstrādāt un īstenot ES Stratēģisko kompasu drošībai un aizsardzībai.

Jūras drošība ir likta uz spēles daudzos reģionos, kur to iespaido teritoriāli un jūrlietu strīdi, konkurence par dabas resursiem, kuģošanas brīvības, miermīlīgas caurbraukšanas un tranzītšķērsošanas tiesību apdraudējumi. Šādas problēmas rada saspīlējumu un nestabilitāti ES apņemošajos jūras baseinos.

Globālās jūras drošības problēmas ir samilzušas arī teritorijās ārpus Eiropas baseiniem, tostarp Gvinejas līcī, Adenas līcī, Hormuzā, Malakas šaurumā un Dienvidķīnas jūrā, un tās varētu skart ES dalībvalstu un to partneru intereses. Dažas trešās valstis kāpina savu uzstājību, kā arī savas militārās spējas jūrā un izmanto vienpusējas darbības, tostarp, pielietojot vai draudot pielietot spēku pret citām valstīm. Tas ietver provokācijas un vienpusējas darbības pret ES dalībvalstīm, un suverēnu tiesību neievērošanu, pārkāpjot starptautiskās tiesības. Šīs darbības apstrīd tiesiskumu un starptautisko kārtību, kuras pamatā ir *UNCLOS*.

Indijas un Klusā okeāna reģions, kurā atrodas ES tālākie reģioni (Indijas okeānā) un aizjūras zemes un teritorijas (Klusajā okeānā), ir kļuvis par intensīvas ģeopolitiskās konkurences zonu. Spēka demonstrēšana un pieaugušie saspīlējumi tādos reģionos kā Dienvidķīnas jūra, Austrumķīnas jūra un Taivānas šaurums ietekmē globālo un Eiropas drošību un labklājību. Lai uzturētu stabilitāti un drošību svarīgos kuģošanas maršrutos, piemēram, Malakas un Singapūras šaurumā, ap Āfrikas ragu un Indijas okeānā, ES un tās dalībvalstīm saskaņā ar ES stratēģiju sadarbībai Indijas un Klusā okeāna reģionā ir jāpastiprina rīcība, kas vērsta uz klātbūtni, partnerību un sadarbības iniciatīvām.

Paredzams, ka klimata pārmaiņām un jūras piesārņojumam būs būtiskas un ilgstošas sekas jūras drošības jomā. Tās var ietvert biodaudzveidības izzušanu, zivju krājumu izzušanu, piekrastes teritoriju un salu applūšanu, koraļļu rifu, mangrovju audžu un citu mitrāju izzušanu ¹³. Ir svarīgi labāk izprast klimata pārmaiņu un piekrastes un jūras teritoriju vides degradācijas mijiedarbību un – kad vien iespējams – līdz minimumam samazināt tās ietekmi uz jūras drošību, tostarp, turpinot pašreizējos un veicot jaunus mērķorientētus pētījumus. Klimata pārmaiņas un vides degradācija ir risku pavairotāji, kas palielina nestabilitāti un nevienlīdzību, vairo pārrobežu noziedzību, pirātismu un saspīlējumus jūras resursu jautājumā. Tāpēc ir vajadzīgs jauns redzējums, kas ES dotu iespēju padarīt sabiedrību klimatnoturīgāku, aizsargāt dabu un apvērst ekosistēmu degradāciju ¹⁴. Arī otrādi – jūras drošības nepilnības var novest pie kaitējuma videi, piemēram, apgrūtinātas piekļuves kontaminētiem objektiem, vides aizsardzības līdzekļu novirzīšanas citiem mērķiem vai sabotāžas aktiem, kas vērsti pret jūras infrastruktūru. Turklāt Krievijas militārajai agresijai pret Ukrainu ir bijušas postošas humānās, ekonomiskās, sociālās un vidiskās sekas, tostarp biodaudzveidības zudums.

¹³ *IPCC SROCC* (2019) un *WGII* ziņojums, AR6 (2022).

¹⁴ 8219/20.

2022. gadā notikušie uzbrukumi cauruļvadiem *Nord Stream* Baltijas jūrā, neatļauta klātbūtne pie kritiskās jūras infrastruktūras Ziemeļjūrā un atkārtotie kiberuzbrukumi jūras infrastruktūrai, tostarp hibrīdkampaņu kontekstā, liek ES aktīvāk rīkoties un iedarbīgāk aizsargāt kritisko infrastruktūru, jo īpaši izstrādājot inovatīvas tehnoloģijas. Tā kā jūrniecības nozarē patlaban norisinās digitālā pārveide, tās sarežģītība un potenciālā neaizsargātība ir pieaugusi. Ļaunprātīgi aktori arvien biežāk izmanto kiberlīdzekļus, tostarp hibrīdkampaņu kontekstā, lai uzbruktu jūras infrastruktūrai, tostarp zemūdens kabeļiem un cauruļvadiem, ar enerģiju saistītām iekārtām, kā arī ostām un kuģiem. Vajadzība rīkoties ir atzīta Padomes ieteikumā par Savienības mēroga koordinētu pieeju kritiskās infrastruktūras noturības stiprināšanai ¹⁵. Turklāt Komisijas ieteikumā par Savienības noturības pret katastrofām mērķiem ir izklāstīti pasākumi, kas var veicināt labāku ES un dalībvalstu sagatavotību dabas un cilvēka izraisītām katastrofām un spēju reaģēt uz tām, tostarp jūrā ¹⁶.

Apdraudējumi un aizliegtas darbības, tādas kā pirātisms un bruņota laupīšana jūrā, neatbilstīga migrācija, organizētā noziedzība, tostarp migrantu kontrabanda un cilvēku, ieroču un narkotiku tirdzniecība, terorisms, NNN zveja un citas nelikumīgas darbības, tostarp neatļauta izpēte ES dalībvalstu ekskluzīvajās ekonomikas zonās un kontinentālajos šelfos, un ar nesprāgušu munīciju (*UXO*) ¹⁷ jūrā saistīti riski, joprojām ir vienlīdz kritiski problēmjautājumi daudzos reģionos, kuru vidū daži ES piekrastes apvidi un attālas teritorijas ir īpaši neaizsargātas. Neatbilstoša ostu drošība un vāja jūrlietu situācijas apzināšanās dažas no šīm aizliegtajām darbībām var vēl atvieglot. Ļaunprātīgi aktori šos apdraudējumus un darbības turklāt var kombinēt kā pret ES un tās dalībvalstīm vērstus hibrīddraudus.

¹⁵ OV C 20, 20.1.2023, 1.–11. lpp.

¹⁶ 6259/23 un OV C 56, 15.2.2023., 1.–11. lpp.

¹⁷ Nesprāgusi munīcija ir sprāgstošī ieroči (bumbas, lādiņi, granātas, sauszemes mīnas, jūras mīnas, kasešu munīcija un cita munīcija), kas nav sprāguši un joprojām rada detonācijas risku, dažkārt daudzus gadu desmitus pēc to izmantošanas vai izmešanas.

III. ES JŪRAS DROŠĪBAS INTERESES

Ņemot vērā mainīgos jūras drošības apdraudējumus, ES pamatintereses ir šādas:

- sargāt Eiropas Savienības, tās dalībvalstu, iedzīvotāju un partneru drošību;
- saglabāt mieru un stabilitāti pasaulē un nodrošināt, ka jūras kuģošanas maršruti ir brīvi un atvērti visiem un droši pret apdraudējumiem, ko rada valstiski un nevalstiski aktori;
- gādāt par to, lai tiktu respektētas starptautiskās tiesības, jo īpaši *UNCLOS* – visaptverošs tiesiskais regulējums, kas reglamentē visas darbības okeānos, – un veicināt pareizu starptautisko okeāna pārvaldību, tostarp, izmantojot reģionālas jūras konvencijas;
- aizsargāt dabas resursus un jūras vidi un pārvaldīt klimata pārmaiņu un vides degradācijas sekas jūras drošības jomā;
- uzlabot kritisko vienību noturību un tīklu un informācijas sistēmu drošību;
- nodrošināt jūras (piekrastes un atkrastes) kritiskās infrastruktūras ¹⁸ noturību un aizsardzību, tostarp, pievēršoties ar klimata pārmaiņām saistītiem riskiem un apdraudējumiem, un riskiem un apdraudējumiem, ko rada ārvalstu tiešie ieguldījumi;

¹⁸ Piemēri: zemūdens kabeļi un cauruļvadi, loģistikas mezgli (t. i., ostas), atkrastes atjaunīgās enerģijas iekārtas, atkrastes naftas un gāzeļļas platformas u. c.

- stiprināt loģistikas centru, t. i., ostu, noturību un aizsardzību, šajā nolūkā pievērsties arī riskiem, kas saistīti ar korupciju un aizliegtām darbībām;
- aizsargāt jūrā veiktas saimnieciskās darbības, tādējādi veicinot ilgtspējīgu zilo ekonomiku (gan piekrastē, gan atkrastē);
- aizsargāt ES ārējās robežas un tās iekšējo drošību, tostarp, vēršoties pret cilvēku tirdzniecību un citām nelikumīgām darbībām, tostarp terorismu;
- aizsargāt ES dalībvalstu jūras zonas pret nelikumīgām un neatļautām ogļūdeņražu izpētes un urbšanas darbībām;
- nodrošināt spēju ātri un iedarbīgi rīkoties jūras telpā, pieņemot daudznozaru pieeju (t. i., uz sauszemes, gaisā, kibertelpā un kosmosa telpā);
- nodrošināt jūrnieku drošumu un drošību saskaņā ar prasībām, kas noteiktas Konvencijā par darbu jūrniecībā un citās attiecīgās Starptautiskās Darba organizācijas konvencijās.

IV. ES REAGĒŠANAS SPĒJU STIPRINĀŠANA

Pārskatītā jūras drošības stratēģija palīdzēs aizsargāt iepriekš minētās ES intereses no mainīgiem un pieaugošiem jūras drošības apdraudējumiem. Lai to panāktu, ES pastiprinās rīcību saskaņā ar sešiem stratēģiskajiem mērķiem:

- 1) intensificēt darbības jūrā;
- 2) sadarboties ar partneriem;
- 3) būt par jūrlietu situācijas apzināšanās līderi;
- 4) pārvaldīt riskus un apdraudējumus;
- 5) uzlabot spējas;
- 6) izglītēt un apmācīt.

Pārskatītā ESJDS tiks īstenota, vadoties pēc rīcības plāna (pielikumā) un rīkojoties integrētās pieejas satvarā ¹⁹. Lai stratēģiju īstenotu, ES kopā ar dalībvalstīm izmantos visas attiecīgās civilās un militārās rīcībpolitikas, rīkus un instrumentus un koordinēs visu attiecīgo dalībnieku rīcībpolitikas un darbības Eiropas, reģionu un valstu līmenī, tādā veidā stiprinot sinerģiju un komplementaritāti. Turklāt, lai uzlabotu ES un tās iedzīvotāju drošību, stratēģija veicinās saskaņotāku ES iesaistīšanos ārējos konfliktos un krīzēs.

¹⁹ "Integrētā pieeja ārējiem konfliktiem un krīzēm" balstās uz 2016. gada ES globālo stratēģiju. Tā tika apstiprināta ar Padomes 2018. gada secinājumiem par integrētu pieeju ārējiem konfliktiem un krīzēm (5413/18). Tā iezīmē satvaru saskaņotākai un vispusīgākai ES iesaistei ārējos konfliktos un krīzēs un veicina cilvēka drošību, tātad palielina arī ES un tās iedzīvotāju drošību.

Rīcības plāns ietver katram ES apņemošajam jūras baseinam specifiskas darbības. Turklāt ESJDS paredzētajā rīcībā būtu jāņem vērā reģionālās ES stratēģijas ²⁰ un spēju veidošanas programmas, kā arī sadarbība ar partnervalstīm. Visbeidzot, ESJDS īstenošanai būtu jāveicina jūras drošības aspektu iekļaušana visās attiecīgajās reģionālajās stratēģijās un iniciatīvās, kā arī makroreģionālajās stratēģijās, tostarp jo īpaši tajās, kas paredzētas ES apņemošajiem jūras baseiniem.

1. Mērķis intensificēt darbības jūrā

ES Stratēģiskajā kompāsā ir izteikts aicinājums vēl vairāk pastiprināt ES iesaisti jūras drošības jomā. Regulāru darbību veikšana palīdz novērst jaunas krīzes un pārvarēt pašreizējās. Kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) satvarā Indijas okeāna rietumdaļā kopš 2008. gada norisinās operācija *Atalanta*. Ņemot vērā veiksmīgos rezultātus, operācijas *Atalanta* pilnvaras ir paplašinātas, un tā no cīņas pret pirātismu ir pāraugusi plašākā jūras drošības operācijā ar paplašinātu operāciju zonu Indijas okeāna ziemeļrietumu daļā un vēl vairāk stiprina saiknes un sinerģiju ar Eiropas vadīto jūras operacionālās situācijas apzināšanās misiju Hormuzā (*EMASOH*) ²¹. Vidusjūrā īstenotās operācijas *Irini* galvenais uzdevums ir īstenot ANO ieroču embargo pret Lībiju. Tādā veidā ES, uzlabodama jūras drošību, tieši piedalās miera un stabilitātes uzturēšanā Vidusjūras reģionā. Saskaņā ar integrēto pieeju ES jūras drošību palīdz uzlabot, arī organizējot partnervalstīm domātas mācības un spēju veidošanu, īstenojot KDAP misijas, piemēram, Eiropas Savienības apmācības misiju (*EUTM*), Eiropas Savienības spēju veidošanas misiju (*EUCAP*) Somālijā un Eiropas Savienības Integrētas robežu pārvaldības palīdzības misiju (*EUBAM*) Lībijā, ņemot vērā attiecīgās rīcībpolitikas un rīkus, tostarp minikonceptiju par robežu pārvaldību un jūras drošību.

²⁰ Piemēram, visaptverošā stratēģija ar Āfriku (6703/20), ES stratēģija attiecībā uz Gvinejas līci (7671/14), ES stratēģija Indijas un Klusā okeāna reģionam (11930/21), ES Arktikas politika (1287/21) un Tālāko reģionu stratēģija (8781/22).

²¹ <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/europe/news/article/european-maritime-awareness-in-the-soh-emasoh-political-statement-by-the>.

2021. gadā ES ieviesa jaunu koncepciju – koordinēta klātbūtne jūrā (KKJ). Šā jaunā elastīgā rīka mērķis ir veicināt ES kolektīvo iesaisti jūras drošības jomā, pēc iespējas labāk izmantojot dalībvalstu jūras līdzekļus ES stratēģiskajās interesēs esošās jūras zonās. Šajā kontekstā ES būtu jāpalielina atbalsts cīņai pret nelikumīgām un aizliegtām darbībām jūrā, tostarp cilvēku tirdzniecību, narkotiku tirdzniecību, pirātismu un NNN zveju. Pamatojoties uz pieredzi, kas gūta, KKJ īstenojot Gvinejas līcī un tiklīdz ir iegūta pietiekama pieredze Indijas okeāna ziemeļrietumu daļā (arī Sarkanajā jūrā), ES var apsvērt jaunas jūras interešu zonas, kurās īsteno šo koncepciju. Jaunu jūras interešu zonu izveide uzlabotu ES kā jūras drošības aktora situācijas apzināšanos, partnerības un stratēģisko kultūru.

ES Stratēģiskajā kompāsā uzsvērts arī tas, cik svarīgi ir nodrošināt ES dalībvalstu jūras spēku gatavību un sadarbību, un pausts aicinājums ES rīkot vienību/apakšvienību mācības visās operacionālajās telpās. Tāpēc, lai uzlabotu gatavību, sekmētu sadarbību un pievērstos mainīgajiem jūras drošības apdraudējumiem, ES uzsāks ikgadējas jūras drošības mācības ar jūras līdzekļu iesaisti ²².

Lai atbalstītu valstu krasta apsardzes iestādes, ES ir izveidojusi aģentūru sadarbību starp Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūru (*EFCA*), Eiropas Jūras drošības aģentūru (*EMSA*) un *Frontex*, izmantojot trīspusējo darba vienošanos.

²² Mācības, kurās iesaistīti jūras spēki un jūras drošības iestādes no pēc iespējas vairāk dalībvalstu, lai uzlabotu sagatavotību un reaģēšanas spējas attiecībā uz tradicionāliem, jauniem un mainīgiem riskiem un apdraudējumiem.

EFCA īsteno kopīgas resursu izmantošanas plānus, zvejas monitoringa, kontroles un uzraudzības nolūkā koordinējot dalībvalstis visos ES apņemošajos jūras baseinos, tostarp starptautiskajos ūdeņos Ziemeļatlantijā un Vidusjūrā.

EMSA palīdz Komisijai veikt jūras drošības inspekcijas ostās, ostu iekārtās un kuģos ES un pēta veidus, kā uzlabot jūras drošību tādās jomās kā pasažieru kuģi vai kibernetika. Saskaņā ar Eiropas integrētās robežu pārvaldības (EIRP) stratēģiskajām vadlīnijām ²³ uzraudzības sistēmai būtu jāspēj atklāt, identificēt un vajadzības gadījumā izsekot un pārtvert visus kuģus, kas ieiet teritoriālajos ūdeņos, un palīdzēt nodrošināt dzīvības aizsardzību un glābšanu jūrā jebkuros laikapstākļos. Dalībvalstīm būtu pēc iespējas labāk jāizmanto *Frontex* piedāvātās uzraudzības spējas, lai uzlabotu valstu spējas un vispārējo situācijas apzināšanos.

Frontex veic kopīgas operācijas, piemēram, *Indalo*, *Themis* un *Poseidon*, lai kontrolētu ES ārējās robežas nolūkā vērsties pret neatbilstīgu migrāciju, apkarot pārrobežu noziedzību un uzlabot Eiropas sadarbību krasta apsardzes funkciju jomā, tostarp attiecībā uz meklēšanu un glābšanu.

EFCA, *EMSA* un *Frontex* veic daudzfunkcionālas jūras operācijas, lai apkarotu pārrobežu noziedzību, tostarp migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību, detektētu jūras piesārņojumu un nelegālu zveju un veiktu citus uzraudzības uzdevumus vairākos ES apņemošajos jūras baseinos. ES šīs svarīgās daudzfunkcionālās operācijas būtu jāattīsta tālāk.

²³ 9528/22.

Galvenās ES darbības ²⁴, lai intensificētu darbības jūrā, šajā stratēģijā ir šādas:

- organizēt jūras drošības mācības, tostarp ikgadējas dalībvalstu jūras spēku un krasta apsardzes mācības ²⁵;
- esošās ES jūras spēku operācijas (*Atalanta* un *Irini*) pastiprināt ar jūras un gaisa līdzekļiem līdz līmenim, kas norādīts to kopīgajos prasību paziņojumos;
- pamatojoties uz gūto pieredzi un Eiropas Ārējās darbības dienesta priekšlikumiem, apsvērt jaunas jūras interešu zonas (JIZ), kurās īstenot KKJ koncepciju;
- JIZ pastiprināt cīņu pret nelikumīgām un aizliegtām darbībām jūrā, tostarp narkotiku tirdzniecību;
- uzturēt un pastiprināt jūras drošības inspekcijas ES un pievērsties kibernetiskai drošībai un pasažieru kuģu drošībai;
- veicinot daudzfunkcionālu jūras operāciju izvēršanu vairākos ES apņemošajos jūras baseinos, pastiprināt ES līmeņa sadarbību krasta apsardzes funkciju jomā.

²⁴ Galvenās ES darbības, kas uzskaitītas pie katra no sešiem konkrētajiem mērķiem, rezumē rīcības plānā detalizēti izklāstīto darbību pilgtākos elementus.

²⁵ 7371/22, Stratēģiskais kompass.

2. Mērķis sadarboties ar partneriem

Jūras drošības jomā ES jau ir kaldinājusi attiecības un sinerģijas ar daudzpusējām un reģionālām organizācijām gan globālā, gan reģionālā līmenī (piemēram, ar Apvienoto Nāciju Organizāciju (ANO), tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijas Narkotiku un noziedzības novēršanas biroju (UNODC) un Apvienoto Nāciju Organizācijas Starptautisko Jūrniecības organizāciju (SJO), Ziemeļatlantijas līguma organizāciju (NATO), Āfrikas Savienību (ĀS) un Dienvidaustrumāzijas valstu asociāciju (ASEAN) ²⁶) un ar vairākām trešām valstīm.

Starptautisko sadarbību ES un tās dalībvalstis ir attīstījušas, arī izmantojot divpusējus dialogus, pietāšanu ostās un vienību/apakšvienību mācības, sevišķi Indijas un Klusā okeāna reģionā, piemēram, ar Austrāliju, Japānu, Indiju, Indonēziju, Korejas Republiku, Omānu un Singapūru. Operācijas *Atalanta* un *Irini* piedalās informētības kopīgošanas un daudzpusējas iesaistes mehānismos, tostarp kopīgas informētības un saskaņotības (SHADE) konferencēs. Vērā ņemamu atbalstu jūras drošībai Eiropas Savienība sniedz arī saskaņā ar attīstības sadarbības, humānās palīdzības un ārpolitikas atbalsta pasākumiem.

²⁶ Jūras drošība jau izsenis ir ES un ASEAN kopīga prioritāte. Abu reģionu sadarbība ir bijusi vērsta uz reaģēšanu uz tādiem transnacionāliem jūras apdraudējumiem kā pirātisms, kontrabanda, nelegālā imigrācija, katastrofu riski un piesārņojuma un klimata pārmaiņu ietekme. Eiropas Savienība atbalsta ASEAN vadīto procesu virzībā uz iedarbīgu un vērā ņemamu Rīcības kodeksu Dienvidķīnas jūrā, kas pilnībā atbilst UNCLOS un neskar trešo personu intereses.

Indijas okeāna rietumdaļā ES atbalsta reģionālu jūras arhitektūru, kuras pamatā ir informācijas sapludināšanas un operāciju centri Madagaskarā un Seišelās, kā arī Džibuti Rīcības kodekss, kas attiecas uz pirātisma un pret kuģiem vērstas bruņotas laupīšanas apkarošanu Indijas okeāna rietumu daļā un Adenas līcī ²⁷.

Tāpat arī Gvinejas līcī, kur ir veiksmīgi piemērota KKKJ koncepcija, ES atbalsta reģionālās organizācijas un piekrastes valstis, kas īsteno pašas savas jūras drošības stratēģijas, stiprina jūras tiesībsardzību un tiesiskumu, uzlabo ostu drošību un drošumu, kā arī pievēršas citiem jautājumiem, kas ir īpaši svarīgi piekrastes valstīm, proti, NNN zvejai ²⁸. ES Jaundes struktūras satvarā turpinās uzlabot jūrlietu situācijas apzināšanos un informācijas, tostarp satelītinformācijas, kopīgošanu ²⁹. Atlantijas okeāna lielreģionā ES sadarbībā ar partneriem atbalsta cīņu pret aizliegtām darbībām, jo īpaši cīņu pret narkotiku tirdzniecību.

²⁷ Jūras drošība Austrumāfrikā, Dienvidāfrikā un Indijas okeānā (*MASE*), Ostu drošības un kuģošanas drošības programma, reģionālā jūras drošības programma, ko īsteno Sarkanās jūras reģionā, un *CRIMARIO*.

²⁸ *PESCAO* projekts ar *EFCA* līdzdalību.

²⁹ Projektu *SWAIMS*, *PASSMAR* un *GOGIN* darbības.

Sarežģītos ģeopolitiskajos apstākļos ES būtu jāintensificē sadarbība ar partneriem kaimiņvalstīs un citās stratēģiski svarīgās jūras zonās. Īpaši svarīgi tas ir, ņemot vērā Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu. ES intensificēs labi izveidoto, savstarpēji pastiprinošo un izdevīgo sadarbību ar NATO jūras drošības jomā, pamatojoties uz rezultātiem, kas līdz šim sasniegti, īstenojot vienoto priekšlikumu kopumu, kuru ES Padome un NATO Padome apstiprināja 2016. gada 6. decembrī un 2017. gada 5. decembrī, saskaņā ar 2023. gada janvārī pieņemto trešo kopīgo deklarāciju par ES un NATO sadarbību un pilnībā ievērojot savstarpējas atklātības un pārredzamības, savstarpīguma un iekļautības principus, kā arī abu organizāciju lēmumu pieņemšanas autonomiju. Spēcīgāka un spējīgāka Eiropas Savienība drošības un aizsardzības jomā dos pozitīvu ieguldījumu globālajā un transatlantiskajā drošībā un papildina NATO, kas joprojām ir tās locekļu kolektīvās aizsardzības pamats. Indijas un Klusā okeāna reģionā ES būtu jāsekmē jūras drošības jomā uzkrātās pieredzes apmaiņa ar partneriem, izmantojot projektu "Uzlabot drošības sadarbību Āzijā un ar Āziju" (*ESIWA*) un divpusējus dialogus un tiecoties iegūt novērotāja ("dialoga partnera") statusu Indijas okeāna piekrastes valstu asociācijā (*IORA*). Tāpat ES būtu jāpadziļina sadarbība ar līdzīgi domājošām valstīm un organizācijām, to vidū starptautiskiem un reģionāliem jūrlietu forumiem.

Galvenās ES darbības starptautiskās sadarbības jomā šajā stratēģijā ir šādas:

- mudināt parakstīt un ratificēt starptautiskus instrumentus, kas saistīti ar jūras drošību, jo īpaši *UNCLOS*, un veicināt to ievērošanu, un attiecīgos forumos ar partneriem dalīties paraugpraksē, kā īstenot jūras drošībai būtiskas starptautiskās tiesības;
- pamatojoties uz trim kopīgajām deklarācijām, kas pieņemtas 2016., 2018. un 2023. gadā, vēl vairāk intensificēt ES un NATO personāla sadarbību jūras drošības jomā, lai aptvertu visus abpusēji interesējošos jautājumus, tostarp uzlabot operatīvo sadarbību, lai nodrošinātu saskaņotību, padziļinātu mūsu kopīgo darbu pie jūras drošības uzlabošanas un izvairītos no nevajadzīgas dublēšanās;
- padziļināt sadarbību ar trešām valstīm jūras drošības jomā, pamatojoties uz esošajiem instrumentiem un iniciatīvām, tostarp informācijas apmaiņas un spēju veidošanas darbībām, ar piekrastes valstīm ES apņemošajos jūras baseinos, tostarp Rietumbalkānos, kā arī austrumu un dienvidu kaimiņvalstīs;
- saskaņā ar Stratēģisko kompasu papildus biežākai ES pietāšanai ostās un patruļām, sevišķi Indijas un Klusā okeāna reģionā, organizēt kopīgas jūras drošības mācības ar partneriem, lai veicinātu sadarbību;

- lai veicinātu ES un tās partneru informācijas apmaiņu un sadarbību, arī tiesībaizsardzības, tieslietu un iekšlietu jomā, izvietot ES sadarbības koordinatorus jūras informācijas sapludināšanas centros 30, kas atrodas jūras interešu zonās, un attiecīgā gadījumā izvērtēt iespējas šos informācijas sapludināšanas centrus tieši savienot ar attiecīgām ES jūras uzraudzības sistēmām;
- tiekties iegūt dialoga partnera statusu Indijas okeāna piekrastes valstu asociācijā, lai stiprinātu ES kā jūras drošības partnera lomu reģionā;
- veicināt starptautisko sadarbību tādās jomās kā informācijas apmaiņa un kritiskās jūras infrastruktūras, tostarp zemūdens kabeļu un cauruļvadu 31, uzraudzība, kā arī kuģu un ostu drošība 32, jo īpaši ES apņemošajos jūras baseinos.

³⁰ Jūras informācijas sapludināšanas centri ir nacionāli vai reģionāli subjekti, kas vāc informāciju, lai uzlabotu jūrlietu situācijas apzināšanos konkrētā ģeogrāfiskajā apgabalā. 2022. gadā ES savu pirmo sadarbības koordinatoru nosūtīja uz Singapūrā esošo informācijas sapludināšanas centru.

³¹ Saskaņā ar Padomes Ieteikumu 2023/C 20/01 par Savienības mēroga koordinētu pieeju kritiskās infrastruktūras noturības stiprināšanai.

³² Saskaņā ar Starptautisko kuģu un ostu iekārtu aizsardzības kodeksu;
<https://www.imo.org/en/OurWork/Security/Pages/SOLAS-XI-2%20ISPS%20Code.aspx>

3. Mērķis būt par jūrlietu situācijas apzināšanās līderi

Jūrlietu situācijas apzināšanās (*MDA*) ir faktiska izpratne par darbībām, kas saistītas ar jūras telpu un varētu ietekmēt ES un tās dalībvalstu drošību, drošumu, ekonomiku vai vidi. Pamatojoties uz skaidri noteiktām lietotāju vajadzībām un tiesībām, tā palīdz par monitoringa un uzraudzības darbībām atbildīgajām iestādēm visaptverošā veidā novērst un pārvaldīt visas šāda veida situācijas, notikumus un darbības, kas saistītas ar ES jūras telpu.

Labā *MDA* ir būtiska, lai nodrošinātu, ka kompetentās iestādes var ātri konstatēt pieaugošos un mainīgos ES apdraudējumus un iedarbīgi reaģēt uz tiem. Par *MDA* līderi ES kļūs, uzlabojot informācijas vākšanu un apmaiņu starp dažādām jūrniecības nozarēm ³³ un atvieglojot informācijas kopīgošanu starp dalībvalstīm, kas ļaus iegūt precīzāku ainu par jūrlietām. Starptautiskajā līmenī ES turpinās darbu, lai, izmantojot informācijas kopīgošanu un spēju veidošanu, uzlabotu partnervalstu *MDA* spējas, jo īpaši Gvinejas līcī un Indijas un Klusā okeāna reģionā.

Kopš 2014. gada ES un tās dalībvalstis tādā jomā kā informācijas ieguve un apmaiņa jūras telpā ir panākušas vērā ņemamu progresu, šim nolūkam izstrādājot un savienojot nozarspecifiskas sistēmas, ko izmanto dažādas jūras uzraudzībā iesaistītās iestādes ³⁴. Konkrēti, ES ir izstrādājusi vienotu informācijas apmaiņas vidi (*CISE*) ³⁵. Pamatojoties uz brīvprātīgu dalību, *CISE* veicinās reāllaika informācijas kopīgošanu starp dažādām iestādēm, kas atbild par krasta apsardzes funkcijām, to vidū militārajām, savienojot attiecīgās iestādes dalībvalstīs un starp tām. Pamatojoties uz ES pētniecības projektu "*CISE2020*", Komisija 2019. gada aprīlī sāka *CISE* pārejas posmu, tās koordināciju uzticot *EMSA*, kas strādā ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm ³⁶. Pēc pārejas posma Komisija plāno 2024. gadā ar *EMSA* atbalstu sākt operacionālo posmu.

³³ Jūrniecības nozares ietver jūras transporta drošumu un drošību, zivsaimniecības kontroli, sagatavotību jūras piesārņojumam un reaģēšanu uz to, jūras vides aizsardzību, muitu, robežkontroli, vispārējo tiesībaizsardzību un aizsardzību.

³⁴ Piemēram, *Eurosur* un *SafeSeaNet* (operacionālās sistēmas ES līmenī).

³⁵ 9946/21.

³⁶ 11990/19.

Par aizsardzību runājot, Eiropas Aizsardzības aģentūras (EAA) atbalstītais jūras uzraudzības projekts (*MARSUR*) tika izstrādāts tā, lai iesaistīto dalībvalstu jūras spēki varētu apmainīties ar operacionālo informāciju un pakalpojumiem. *MARSUR* nodrošina operacionālo pievienoto vērtību, ko apliecina tas, ka ES dalībvalstis ir izvēlējušās to izmantot, lai īstenotu KKJ koncepciju Gvinejas līcī un Indijas okeāna ziemeļrietumu daļā. EAA un iesaistītās dalībvalstis, izmantojot specializētu programmu, patlaban strādā pie *MARSUR* stiprināšanas. Saskaņā ar Stratēģisko kompasu, kurā ES tiek aicināta stiprināt uz izlūkdatiem balstītu situācijas apzināšanos un spējas, ES būtu pilnībā jāizmanto visas modernākās jūras uzraudzības spējas (piemēram, droni, patruļas gaisa kuģi, satelīti un jaunas revolucionāras tehnoloģijas). Operācija *ATALANTA* ar Āfrikas raga Jūras drošības centra (*MSC-HoA*) starpniecību ir iesaistīta *MDA* ciešā sadarbībā ar kuģniecības nozari. ES kosmosa programma ar tās komponentiem, tādiem kā *Copernicus*, *Galileo* un *IRIS*³⁷, var tieši palīdzēt *MDA* uzlabošanā. Arī ES Satelītcentrs (*SatCen*) ir iesaistīts *MDA*, jo tas sadarbojas ar ES vienoto izlūkdatu analīzes procedūru un ar Komisiju *Galileo/Copernicus* jautājumos un piedalās *CISE* un *MARSUR*. Šajā sakarā attiecīgo kosmosa aktīvu noturība un drošība ir būtiska, lai nodrošinātu pakalpojumu nepārtrauktību.

Papildus attiecīgajam *EFCA*, *EMSA* un *Frontex* darbam trīspusējās darba vienošanās satvarā, apmainoties ar paraugpraksi, uzlabot *MDA* un operacionālo sadarbību var palīdzēt Eiropas Krasta apsardzes funkciju forums un Vidusjūras krasta apsardzes funkciju forums.

³⁷ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/welcome-iris2-infrastructure-resilience-interconnectivity-and-security-satellite-2022-11-17_en.

Katastrofu vai avāriju gadījumā un tad, ja valstu spējas ir pārslogotas, ES dalībvalstis un trešās valstis var aktivizēt Savienības civilās aizsardzības mehānismu ³⁸. Ar Ārkārtas reaģēšanas koordinēšanas centra ³⁹ starpniecību tās var lūgt palīdzību, speciālās zināšanas vai situācijas analīzi.

ES, īstenojot īpašas attīstības sadarbības spēju veidošanas iniciatīvas, palīdz *MDA* uzlabot arī starptautiskā līmenī. Projektā "Kritiskie jūras maršruti Indijas un Klusā okeāna reģionā" (*CRIMARIO*) ⁴⁰ ir izstrādāti īpaši rīki ⁴¹, lai uzlabotu *MDA* un stiprinātu sadarbību ar reģionālajiem partneriem un to starpā. Tas sasaucas ar plašāku ES iesaisti drošības un aizsardzības jomā Indijas un Klusā okeāna reģionā. Līdzīgā garā projektā "Gvinejas līča starpreģionālais tīkls" (*GoGIN*) ⁴² ir izstrādāta platforma *YARIS* – informācijas kopīgošanas rīks Jaundes struktūras atbalstam.

Galvenās ES darbības jūrlietu situācijas apzināšanās jomā stratēģijā ir šādas:

- nodrošināt, ka līdz 2024. gada vidum sāk darboties vienotā informācijas apmaiņas vide, kas iestādēm no dažādiem (civiliem un militāriem) jūras uzraudzības sektoriem ļauj droši un strukturēti apmainīties ar klasificētu un neklasificētu informāciju;

³⁸ [ES civilās aizsardzības mehānisms \(europa.eu\)](https://european-civil-protection-mechanism.europa.eu/).

³⁹ [Ārkārtas reaģēšanas koordinēšanas centrs \(ERCC\) \(europa.eu\)](https://ercc.europa.eu/).

⁴⁰ Eiropas Komisija *CRIMARIO* finansēšanai 2015.–2025. gadā atvēlējusi 23 miljonus EUR.

⁴¹ Platformas *IORIS* un *SHARE.IT*.

⁴² Eiropas Komisija *GoGIN* finansējusi ar 11,5 miljoniem EUR (2016–2023) un *GoGIN II* – ar 5 miljoniem EUR (2023–2025).

- stiprināt aizsardzībai vajadzīgās jūras uzraudzības informācijas apmaiņas tīklu (*MARSUR*), ar EAA starpniecību uzsākot specializētu programmu, un stiprināt saiknes starp *MARSUR* un *CISE*;
- kapitalizēt investīcijas, kas veiktas ar ES kosmosa politikas starpniecību, un vēl aktīvāk izmantot *Copernicus* sagādātās spējas jūras uzraudzības, jūras vides monitoringa un klimata pārmaiņu jomā;
- integrēt kosmosā balstītas tehnoloģijas, tālvadības gaisa kuģu sistēmas un radaru stacijas, jūras patruļas gaisa kuģus un jūrā bāzētus līdzekļus ar apkalpi un bez tās, izmantojot inovatīvus, kiberneturīgus rīkus, lai uzlabotu *MDA*;
- lai stiprinātu novēšanas un reaģēšanas spējas, intensificēt piekrastes un atkrastes patruļkuģu nodrošinātu uzraudzību un papildināt to ar digitāli satīklotām augstas klases jūras spēku platformām, tostarp bezapkalpes platformām;
- lai īstenotu un uzlabotu integrētu jūras uzraudzību ES apņemošajos jūras baseinos, stiprināt saziņu un koordināciju starp ES valstu jūras operāciju centriem, izmantojot – attiecīgā gadījumā reģionālā līmenī – *CISE* un *MARSUR*;
- stiprināt partnervalstu *MDA* spējas, izmantojot projektus *GoGIN* un *CRIMARIO*, tostarp, turpinot izmantot *MDA* rīkus (*YARIS*, *IORIS* un *SHARE.IT*) kopā ar *Copernicus* sniegtajiem satelītpakalpojumiem.

4. Mērķis pārvaldīt riskus un apdraudējumus

Saskaņā ar Stratēģisko kompasu ES un tās dalībvalstis uzlabos kolektīvās spējas aizsargāt drošību un palielināt noturību pret jūras drošības izaicinājumiem un sagatavotību tiem, tostarp tādiem izaicinājumiem kā hibrīddraudi un kiberdraudi. ES un tās dalībvalstīm būtu jāspēj ātri reaģēt ar koordinētām civilām un militārām spējām.

Noziedzība jūrā, tostarp pirātisms, migrantu kontrabanda un bruņota laupīšana jūrā, joprojām rada būtiskas problēmas daudzos reģionos un nopietni apdraud jūras drošību, ietekmējot kuģošanas brīvību un apdraudot galvenos tirdzniecības maršrutus. ES kā globālās jūras drošības garants joprojām ir apņēmības pilna risināt šīs svarīgās jūras drošības problēmas, tostarp, veicot preventīvus pasākumus.

Cīņa pret klimata pārmaiņām un vides degradāciju ir viena no ES galvenajām politiskajām prioritātēm, kas ES ārējā darbībā izpaužas ar daudzām tematiskām vai ģeogrāfiskām stratēģijām, tādām kā *Global Gateway* vai stratēģija sadarbībai Indijas un Klusā okeāna reģionā, kā arī ar ES diplomātiskajiem kontaktiem un ES klimata diplomātiju.

ES jau ir spērusi nozīmīgus soļus, lai līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti, un tā turpinās vērsties pret problēmām, kas cieši saistītas ar klimata pārmaiņām, vides degradāciju un drošību. Augstais pārstāvis un Komisija 2023. gada jūnijā nāca klajā ar kopīgu paziņojumu par saikni starp klimata pārmaiņām, vides degradāciju, drošību un aizsardzību ⁴³. Tas cita starpā ietver priekšlikumus attiecībā uz rīkiem, ar kuriem var novērtēt klimata pārmaiņu un vides degradācijas cēloņus un sekas, kādas izjūt jūrniecības nozare, jūras infrastruktūra, kā arī dabiskie un cilvēka veidotie piekrastes apvidu elementi, arī attiecībā uz agrīno brīdināšanu, pierādījumos balstītu pētniecību un satelītattēliem (piemēram, izmantojot programmu *Copernicus*). Arktikā ledus sega kust, jūras ledus atkāpjas, pakāpeniski atveras jauni kuģošanas maršruti, un paredzams, ka no tā izrietošais cilvēka darbību pieaugums radīs vai saasinās vides un vietējo kopienu apdraudējumus. Šajā sakarā pēc iespējas drīzāk būtu praksē jāīsteno kopīgais paziņojums "Spēcīgāka ES iesaiste, lai nodrošinātu miermīlīgu, ilgtspējīgu un labklājīgu Arktikas reģionu" ⁴⁴, jo īpaši attiecībā uz bezemisiju kuģošanu Ziemeļu Ledus okeānā, kritiski svarīgo izejvielu ilgtspējīgu ieguvu un Arktikas reģiona ilgtspējīgu attīstību. Līdzekļiem, kas darbojas Arktikas reģionā, vajadzētu būt pietiekamām ledus laušanas, meklēšanas un glābšanas, satelīta pārklājuma un atkrastes kritiskās infrastruktūras aizsardzības spējām ārkārtējos ziemas apstākļos.

⁴³ 11283/23.

⁴⁴ 12870/21.

Viena no svarīgām prioritātēm ir kritiskās infrastruktūras aizsardzība jūras telpā. ES būtu jāpapildina dalībvalstu centieni palielināt tādas kritiskās jūras infrastruktūras noturību kā cauruļvadi vai zemūdens kabeļi, kas stiepjas pāri valstu jūras teritorijām. Tai būtu jāuzlabo šādas infrastruktūras pašreizējie riska un apdraudējumu novērtējumi, lai saglabātu aktualitāti, un, pamatojoties uz starpnozaru speciālajām zināšanām un spējām, jāpapildina tie ar reaģēšanas iespējām un riska mazināšanas pasākumiem, kā arī ar instrumentiem, ar ko atbalstīt attiecīgo dalībvalstu spēju attīstību. Ir obligāti jāsniedz pastāvīgs atbalsts dalībvalstīm, lai tās varētu attīstīt zemūdens aizsardzības līdzekļus, pretzondru risinājumus un remonta spējas. Turklāt ES būtu jāturpina pētīt iespējas atkrastes atjaunīgās enerģijas iekārtu līdzāspastāvēšanai ⁴⁵ ar aizsardzības darbībām, kā ieteikts Atkrastes atjaunīgās enerģijas stratēģijā ⁴⁶.

Krasta apsardzes iestādēm ir būtiska loma uzraudzības, monitoringa, noziedzības novēršanas un kuģu satiksmes pārvaldības spēju nodrošināšanā ES jūras telpā. Kopā ar jūras līdzekļiem krasta apsardzes iestāžu – kā jūras drošības un drošuma nodrošinātāju – loma ir ļoti svarīga, jo tās bieži spēj rīkoties apstākļos, kas ne vienmēr pieļauj militāro iestāžu iejaukšanos.

Ar Kritisko vienību noturības direktīvu ⁴⁷ un pārskatīto Tīklu un informācijas sistēmu drošības direktīvu (TID2 direktīva) ⁴⁸ ES ir nostājusies attiecīgo pārmaiņu priekšpulkā, pateicoties visaptverošam tiesiskajam regulējumam, kas ļauj uzlabot kā kritisko vienību un infrastruktūras fizisko noturību, tā arī to kiberneturību. ES šajā jomā būtu jāpastiprina sadarbība ar līdzīgi domājošām trešām valstīm un galvenajiem partneriem, piemēram, NATO, izmantojot ES un NATO strukturēto dialogu par noturību.

⁴⁵ Saskaņā ar Direktīvu 2014/89/ES (JSPD).

⁴⁶ 12950/20.

⁴⁷ Direktīva (ES) 2022/2557.

⁴⁸ Direktīva (ES) 2022/2555.

ES saskaras ar vēl vienu problēmu, ko rada liels daudzums nesprāgušas munīcijas un ķīmiskās munīcijas un naftas noplūde no kuģu vrakiem, kuri palikuši no Pirmā un Otrā pasaules kara laikiem un atrodas jūras baseinos ap ES. Šo problēmu vēl vairāk saasina pret Ukrainu vērsta Krievijas militārā agresija, kuras rezultātā Melnajā jūrā nonāk mīnas. Šīs munīcijas veids, atrašanās vieta un daudzums dažos jūras baseinos ir slikti dokumentēti, un tas rada risku personu aizsardzībai, jūras drošībai un drošumam, valstu kritiskajai infrastruktūrai, videi (iespējamās ķīmikāliju noplūdes dēļ) un zilās ekonomikas darbībām (piemēram, atkrastes atjaunīgās enerģijas objektu būvniecībai vai zvejas darbībām). Pamatojoties uz pieredzi, kas gūta no jau esošajiem sekmīgajiem projektiem ⁴⁹, ES būtu vēl vairāk jāpastiprina centieni visaptveroši risināt šo jautājumu, uzlabojot situācijas apzināšanos, rīkus un instrumentus, kas palīdzētu mazināt ar nesprāgušu munīciju un tās likvidēšanu saistītos riskus. Ļoti svarīgi būs arī, tiklīdz drošības un politiskie apstākļi to ļaus, droši likvidēt nesprāgušo munīciju un mīnas Melnajā jūrā.

Jūras drošību var apdraudēt arī ārvalstu aktori: gan sakarā ar riskiem, kas saistīti ar ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem kritiskajā infrastruktūrā, gan sakarā ar šādu aktoru manipulāciju ar informāciju un iejaukšanos. Šie jautājumi tiks risināti, izmantojot attiecīgus instrumentus un satvarus, piemēram, ārvalstu tiešie ieguldījumi tiks izvērtēti saskaņā ar attiecīgo regulu ⁵⁰.

Jūras datu un informācijas apmaiņa ar trešām valstīm ir svarīgs sadarbības aspekts. Tomēr tai vajadzētu būt atkarīgai no drošības riska novērtējumiem.

⁴⁹ Projekti, kuru mērķis ir attīrīt Baltijas jūru no ķīmiskajām kaujasvielām un parastās munīcijas un kurus atbalsta no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansētā *Interreg* programma: [10 gadi Interreg sadarbība ar mērķi attīrīt Baltijas jūru no nogremdētās munīcijas; Interreg Baltijas jūras reģiona programma \(interreg-baltic.eu\)](#).

⁵⁰ Direktīva (ES) 2019/452.

Komisija un dalībvalstis veic riska novērtējumu, lai izstrādātu norādījumus, kā uzlabot pasažieru kuģu drošību ES.

Galvenās ES darbības risku un apdraudējumu pārvaldības jomā šajā stratēģijā ir šādas:

- stiprināt spēju iesaistīties cīņā pret organizēto noziedzību un nopietniem starptautiskiem apdraudējumiem un aizliegtām darbībām, tostarp jūras interešu zonās;
- papildus iepriekš minētajām dalībvalstu jūras spēku un krasta apsardzes ikgadējām mācībām jūrā ES līmenī veikt regulāras vienību/apakšvienību jūras drošības mācības, galveno uzmanību cita starpā pievēršot ostu aizsardzībai un kiberdraudu un hibrīddraudu apkarošanai;
- izvietot līdzekļus un uzraudzības rīkus (piemēram, *RPAS*) un nodrošināt pašreizējo un gaidāmo kosmosa pakalpojumu (piemēram, Zemes novērošanas) optimālu izmantošanu, lai patrulētu pie kritiskās jūras infrastruktūras un to aizsargātu;
- izstrādāt ES reģionālās sadarbības plānus, lai nodrošinātu zemūdens un atkrastes infrastruktūras uzraudzību;
- ar reģionālajām organizācijām izstrādāt saskanīgu satvaru, kurā ietvertas konkrētas darbības un finansējums, lai novērstu apdraudējumus, ko jūrā rada nesprāgusi munīcija, aktīvie ieroči un ķīmiskie ieroči, un īstenotu aktīvu un efektīvu monitoringu un aizvākšanu ar inovatīvām tehnoloģijām un minimālu ietekmi uz vidi;

- cita starpā izmantojot kosmosa pakalpojumus, uzlabot agrīno brīdināšanu un stratēģisko prognozēšanu attiecībā uz klimata pārmaiņu ietekmi, jo īpaši jūras līmeņa celšanos, vētras uzplūdiem un vides degradāciju;
- izstrādāt jaunus un pastiprināt esošos riska novērtējumus, ārkārtas rīcības plānus un negadījuma seku novēršanas plānus (ES un valstu līmenī), kas domāti ostām, piekrastes infrastruktūrai, kā arī pasažieru kuģu drošībai un transporta/piegādes ķēdēm;
- mudināt jūrlietu aktorus apmainīties ar paraugpraksi kiberdraudu jomā un Starptautiskās Jūrniecības organizācijas (SJO) līmenī turpināt stiprināt kuģu kiberdrošību;
- uzlabot *MDA* Arktikā, tostarp novērošanu no kosmosa; lai atbalstītu Arktikas politikas īstenošanu, turpināt sadarbību ar Arktikas piekrastes valstīm pēc vajadzības divpusējā formātā un attiecīgos daudzpusējos forumos ⁵¹;
- novērtēt, cik piemēroti ir izvērst atkrastes atjaunīgās enerģijas projektus jūras teritorijās, kas rezervētas vai tiek izmantotas militārām darbībām;
- ar Ārvalstu tiešo ieguldījumu izvērtēšanas regulu izveidotā sadarbības mehānisma kontekstā novērtēt trešo valstu un ārpussavienības subjektu ieguldījumus jūras infrastruktūrā.

⁵¹ 12870/21.

5. Mērķis uzlabot spējas

Lai veicinātu jūras drošības intereses, ES būtu jāpaātrina civilo un militāro spēju attīstīšana, attiecīgā gadījumā iesaistot nozari. Pētniecība un izstrāde, kas pievēršas Eiropas jūras drošības civilajiem aspektiem, ir iekļauta ES programmas "Apvārsnis Eiropa" kopā "Civilā drošība sabiedrībai". Pašreizējā un gaidāmā pētniecība un izstrāde atbalstīs spēju attīstību ES līmenī, tostarp jūras kritiskās infrastruktūras aizsardzību, zemūdens apdraudējumu pārvaldību, sagatavotību antropogēnām un dabas katastrofām un reaģēšanu uz tām, jūras pasažieru transporta drošību un nesprāgušas munīcijas pārvaldību, attiecīgā gadījumā iesaistot nozari.

Lai nodrošinātu pārliecinošāku Savienības klātbūtni jūrā, kā arī spēju projicēt varu, ES un tās dalībvalstīm drošības un aizsardzības jomā būtu jāattīsta viss jūrniecības spēju spektrs, pilnībā izmantojot sadarbības iespējas, ko paver saistītās ES iniciatīvas un instrumenti ⁵². Konkrētāk, uzlabotas jūrniecības spējas būtu jākoncentrē uz ES noturības, konkurētspējas un kontroles nodrošināšanu visās jūras telpas jomās, šo procesu saskaņojot ar NATO atbilstīgi Stratēģiskajam kompasam. Patlaban notiekošajā Spēju attīstības plāna pārskatīšanā ⁵³ cita starpā tiek ņemta vērā pieredze, kas gūta no Krievijas militārās agresijas pret Ukrainu. Piemēram, EAA pētīs svarīgākās tehnoloģijas, kas vajadzīgas, lai pārvaldītu jūras bezpilota dronu spietus un aizsargātu jūras gultnes kritisko infrastruktūru.

⁵² Spēju attīstības plāns, kopdarbības iespējas, kas apzinātas koordinētajā ikgadējā pārskatā par aizsardzību (CARD), pastāvīgā strukturētā sadarbība, Eiropas Aizsardzības fonds.

⁵³ EAA valde 2022. gada jūnijā oficiāli sāka Spēju attīstības plāna pārskatīšanu.

Kā aicināts Stratēģiskajā kompāsā un teikts koordinētajā ikgadējā pārskatā par aizsardzību (*CARD*) ⁵⁴, nacionāla un daudznacionāla mēroga projektiem vajadzētu būt vēršoties gan uz to, lai pārvarētu sadrumstalotību tādā aspektā kā kritiski svarīgi līdzekļi, piemēram, korvetes lieluma kuģi un kuģos uzstādītās sistēmas, gan lai uzlabotu atsevišķu platformu operacionālo efektivitāti. Vairākas sadarbības iespējas, kas identificētas 2019.–2022. gada *CARD* ciklos, ir novedušas pie pastāvīgās strukturētās sadarbības (*PESCO*) projektiem, kuros izstrādā bezapkalpes jūras sistēmas. Eiropas Aizsardzības fonds ⁵⁵ atbalstīs pētniecības un izstrādes projektus, piemēram, par jūrlietu situācijas apzināšanos, jūras uzraudzības spējām, jūras kritiskās infrastruktūras aizsardzību un zemūdens spējām.

Lai aizsargātu kritisko zemūdens infrastruktūru, ES un tās dalībvalstīm būtu jācenšas stiprināt spējas, kas tām ļauj labāk atklāt aizdomīgas darbības. ES un NATO vajadzības gadījumā būtu jākoordinē centieni šajā jomā, lai nodrošinātu rezultātu saskanību gadījumos, kad prasības pārklājas.

Galvenās ES darbības spēju uzlabošanas jomā šajā stratēģijā ir šādas:

- izstrādāt kopīgas prasības un koncepcijas, kas piemērojamas drošības un aizsardzības tehnoloģijām, tostarp *MDA* vajadzībām gan virs, gan zem ūdens;
- izveidot sadarbībspējīgas bezapkalpes sistēmas, lai monitorētu kritisko jūras infrastruktūru, stātos pretī naidīgiem dronu spietiem u. c.;

⁵⁴ Prioritārā joma "Eiropas patruļklases kuģi".

⁵⁵ EAF mērķis ir stiprināt aizsardzības industrijas konkurētspēju un inovācijas spēju ES. Tādējādi tas palīdz attīstīt dalībvalstu militārās spējas.

- palielināt modernu pretmīnu pasākumu spējas, piemēram, izstrādājot ES operāciju koncepciju;
- atbalstīt kopīgu uzlabotu jūras patruļas gaisa kuģu spēju attīstīšanu;
- veidot kopīgus izmēģinājumus un eksperimentus, lai attīstītu modernas nākotnes jūrniecības spējas.

6. Mērķis izglītēt un apmācīt

Lai ES būtu spējīga risināt pašreizējās un gaidāmās jūras drošības problēmas, obligāti vajadzīga augsta līmeņa specializētā izglītība, prasmes un apmācība. Lai novērstu jaunus hibrīddraudus un kiberdraudus, operatoriem ir vajadzīgas spēcīgas digitālās prasmes un īpašas pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides programmas. Risinājumi, kas izpaužas kā militārās apmācības programmu apmaiņa, kopīgas apmācības programmas, kurās piedalās dažādu ES dalībvalstu jūras spēki un dažādas iestādes, uzlabos sadarbību un palīdzēs ES iedarbīgāk, koordinētāk un iekļaujošāk reaģēt uz jauniem apdraudējumiem.

Kā daļa no Praktiskās rokasgrāmatas par Eiropas sadarbību krasta apsardzes funkciju jomā ir izveidots apmācību katalogs, kas aptver visus kursus, kādus ES aģentūras organizē visās jūrlietu jomās. Rokasgrāmata tiks pastāvīgi atjaunināta atbilstoši vajadzībām un attīstībai. Būtu jāturpina sekmīgais projekts "Eiropas Krasta apsardzes funkciju mācību akadēmijas tīkls" (*ECGFA NET*) un saskaņotais mācību kurss par krasta apsardzes funkciju, it īpaši apmaiņas programma, kurā iesaistītas kaimiņvalstis, un reģionālā sadarbība specializētā projektā, ko *EFCA* īsteno ciešā sadarbībā ar *EMSA* un *Frontex*. *EMSA* izstrādā arī mācību kursu par jūras kibernetiķu. Eiropas Izcilības centrs hibrīddraudu novēršanai (*Hybrid CoE*) organizē kursus un konferences par hibrīddraudiem, kuri skar jūras telpu. Dzimumu līdztiesība un sieviešu iespēcināšana ES jūras drošības sektorā būtu jāatbalsta, veicinot sieviešu piekļuvi augsta līmeņa tehniskajai izglītībai un apmācībai.

Eiropas Drošības un aizsardzības koledža (EDAK) ⁵⁶ nodrošina ES līmeņa apmācību un izglītību gan civilajam, gan militārajam personālam, lai veicinātu vienotu izpratni par jūras drošības problēmām un palielinātu informētību par ES pieaugošo lomu šajā jomā. Ar EDAK atbalstu sešas Eiropas jūras spēku akadēmijas patlaban strādā pie kopīga starptautiska jūras spēku semestra satura.

⁵⁶ Kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) kontekstā EDAK nodrošina ES līmeņa apmācību un izglītību Savienības kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) jomā. Tās mērķis ir attīstīt un veicināt civilā un militārā personāla vienotu izpratni par KDAP, kā arī ar mācību aktivitātēm apzināt un izplatīt labu praksi, kas saistīta ar dažādiem KDAP jautājumiem. Tādējādi EDAK papildina valstu centienus apmācības un izglītības jomā.

Galvenās ES darbības izglītības un apmācības jomā ⁵⁷ šajā stratēģijā ir šādas:

- uzlabot ar kiberdraudiem, hibrīddraudiem un kosmosu saistītās drošības prasmes, atbalstot jaunus un esošus apmācības kursus, ko gan civilajā, gan militārajā jomā piedāvā dažādas akadēmiskās iestādes un kompetentās valstu vai ES struktūras;
- īstenot specializētas apmācības programmas, kas pieejamas partneriem ārpus ES, lai stātos pretī esošiem un jauniem jūras drošības apdraudējumiem;
- izstrādāt "starptautisko jūras spēku semestri" Eiropas jauno virsnieku apmaiņas iniciatīvas (*EMILYO*) ⁵⁸ satvarā;
- rīkot kopīgas civilmilitāras un starpaģentūru mācības, kuru pamatā ir scenāriji, kas saistīti ar dalītu jurisdikciju vai spēju kopīgu izmantošanu.

⁵⁷ Tostarp Prasmju gada ietvaros.

⁵⁸ <http://www.emilyo.eu/>; *EMILYO* nav saistīta ar programmu "*Erasmus+*".

V. RĪKI UN INSTRUMENTI, KAS ATBALSTA ES RĪCĪBU JŪRAS DROŠĪBAS JOMĀ

Lai maksimizētu sinerģijas un panāktu ES rīku un instrumentu komplementaritāti, pārskatītā stratēģija būtu jāīsteno integrētās pieejas garā. Šiem centieniem būtu jāietver:

- Eiropas Aizsardzības fonda projekti, kuri veltīti pētniecībai un izstrādei aizsardzības jomā un kuru mērķis ir uzlabot ES dalībvalstu bruņoto spēku spējas;
- Eiropas Miera mehānisms kā ārpusbudžeta finansēšanas mehānisms, kurš paredzēts atbilstīgi kopējai ārpolitikas un drošības politikai veiktai ES rīcībai, kas skar militārus un aizsardzības aspektus;
- ES pētniecība un inovācija civilās jūras drošības spēju jomā, jo īpaši ES programmas "Apvārsnis Eiropa" 3. kopas "Civilā drošība sabiedrībai" satvarā;
- Iekšējās drošības fonda un Robežu pārvaldības un vīzu instrumenta sagādātās iespējas uzlabot to dalībvalstu krasta apsardzes iestāžu spējas, kuras veic tiesībaizsardzības un kontroles uzdevumus jūrā;

- ES jūras spēku operācijas (operācijas *ATALANTA* un *IRINI*) un esošās koordinētās klātbūtnes jūrā satvars;
- Savienības civilās aizsardzības mehānisms, jo īpaši izmantojot analītiskās un reaģēšanas spējas, kā arī īstenojot Komisijas ieteikumu par noturības pret katastrofām mērķiem;
- Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta programma, kas atbalsta starptautiskas partnerības, lai uzlabotu jūras drošību, jo īpaši jūrlietu situācijas apzināšanos;
- Pirmspievienšanās palīdzības instruments (2021–2017) jeb *IPA III* sakarā ar tā darbības jomu un koncentrēšanos uz kandidātvalstīm;
- kopējās ārpolitikas un drošības politikas budžets, no kā finansē civilās KDAP misijas;
- Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonds (EJZAF), no kā finansē jūras uzraudzību un sadarbību krasta apsardzes funkciju jomā;
- Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) un *Interreg* programmas, kas atbalsta investīcijas piekrastes un tālākajos reģionos un teritorijās, kā arī valstīs, kurām ir kopīgas jūras robežas ar ES.

VI. TĀLĀKĀ VIRZĪBA

Komisija un Augstais pārstāvis sadarbosies ar Padomi, lai īstenotu šo pārskatīto stratēģiju iepriekš minētajās un rīcības plānā detalizēti izklāstītajās rīcības jomās, balstoties uz ESJDS sasniegumiem kopš 2014. gada, izmantojot esošos instrumentus un rīcībpolitikas un sekojot vispārējām Stratēģiskā kompasa norādēm.

Trīs gadus pēc tam, kad Padome stratēģiju būs apstiprinājusi, Komisija un Augstais pārstāvis iesniegs Padomei kopīgu progresu ziņojumu, kurā iestrādāts dalībvalstu pienesums.

Pārskatīts ESJDS rīcības plāns ¹

1. stratēģiskais mērķis. Intensificēt darbības jūrā

Mērķi	Darbības		Grafiks <i>Attiecīgā gadījumā</i>	Attiecīgie aktori ²
1.1. Paplašināt ES lomu un darbības jūras baseinos ap ES un aizjūras teritorijās	Stiprināt ES KDAP jūras spēku operācijas un konsolidēt koordinētās klātbūtnes jūrā (KKJ) koncepcijas īstenošanu			
	1.1.1.	Nodrošināt ES KDAP jūras spēku operācijām (tai skaitā <i>Atalanta</i> un <i>Irini</i>) jūras un gaisa resursus, kas uzskaitīti to attiecīgajos kopīgajos prasību paziņojumos.	2025	DV, EĀDD
	1.1.2.	Pamatojoties uz EĀDD priekšlikumiem, apsvērt jaunas jūras interešu zonas, kurās īstenojama KKJ.	No 2023. gada	DV, EĀDD
	Attīstīt sadarbību un sinerģiju starp dalībvalstu vadītām un ES iniciatīvām jūras drošības jomā			
	1.1.3.	Veicināt turpmāku sinerģiju starp <i>EUNAVFOR</i> operāciju <i>Atalanta</i> un	No 2023. gada	DV, EĀDD

¹ ESJDS tiks īstenota, vadoties pēc šā rīcības plāna un rīkojoties integrētās pieejas satvarā. Šim nolūkam tiks izmantotas visas attiecīgās ES civilās un militārās rīcībpolitikas, rīki un instrumenti un koordinētas visu attiecīgo aktoru rīcībpolitikas un darbības Eiropas, reģionu un valstu līmenī, tādā veidā stiprinot to sinerģiju un komplementaritāti. Turklāt, lai uzlabotu ES un tās iedzīvotāju drošību, stratēģija veicinās saskaņotāku ES iesaistīšanos ārējos konfliktos un krīzēs.

² Rīcības plānā uzskaitītie attiecīgie aktori sniegs ieguldījumu atbilstīgi savām attiecīgajām kompetencēm, pienākumiem un pilnvarām. Šajā rīcības plānā norādītās ES aģentūras ir noteiktas par dažādu rīcības plāna darbību aktoriem, un tām uzticētā loma neskar attiecīgo administratīvo padomju procedūras un lēmumus, kas attiecas uz šo aģentūru devumu minētajās darbībās. Komisija vai dalībvalstis var uzaicināt arī citas attiecīgas ES aģentūras kopdarboties šā rīcības plāna īstenošanā. Aģentūras starptautiskajā darbā piedalīsies ar attiecīgo ES dienestu (atbildīgo ģenerāldirektorātu) starpniecību.

		Eiropas vadīto jūras operacionālās situācijas apzināšanās misiju Hormuzā (<i>EMASOH</i>).		
	1.1.4.	Pastiprināt saskaņotību un koordināciju starp ES iestāžu un ES dalībvalstu darbībām, arī ar KKJ palīdzību.	Pastāvīgi	DV, KOM, EĀDD
	1.1.5.	Atbalstīt darbību ar <i>EUROSUR</i> sapludināšanas pakalpojumiem un informācijas apmaiņas spējām, piemēram, tām, kas pieejamas ar <i>CISE</i> un integrēto jūras pakalpojumu (<i>IMS</i>) palīdzību, un koordinēt monitoringa darbības pierobežas zonās.	Pastāvīgi	<i>Frontex</i> , <i>EMSA</i>
	1.1.6.	Nodrošinot apmācību un piekļuvi <i>EUROSUR</i> spējām un pakalpojumiem, atbalstīt jūras spēku operatoru kursu (<i>MSOC</i>) izveidi dalībvalstīs.		
	1.1.7.	Nodrošināt, ka ES darbība jūrā un uz sauszemes papildina ES integrēto pieeju, veicinot saikni ar aģentūru sadarbību krasta apsardzes funkciju jomā (trīspusējā darba vienošanās), un daudzfunkcionālo jūras operāciju koncepciju, kas izstrādāta saskaņā ar ES sadarbību krasta apsardzes funkciju jomā un ko krasta apsardzes iestādes īsteno attiecīgajos jūras baseinos.	No 2023. gada, pastāvīgi	DV, KOM, EĀDD, <i>EFCA</i> , <i>EMSA</i> , <i>Frontex</i>
	1.1.8.	Kad tas vajadzīgs un juridiski iespējams, veicināt sinerģiju starp KDAP darbībām un daudzfunkcionālo jūras operāciju koncepcijām, kas izstrādātas saistībā ar aģentūru sadarbību krasta apsardzes funkciju jomā.	No 2023. gada, pastāvīgi	DV, KOM, EĀDD, <i>EFCA</i> , <i>EMSA</i> , <i>Frontex</i>

	Attiecīgie jūras baseini ap ES			
	1.1.9.	Organizēt jūras drošības mācības, arī ikgadējas dalībvalstu jūras spēku un krasta apsardzes mācības jūrā, kurās iesaistīti jūras spēki un jūras drošības iestādes no tik daudzām dalībvalstīm, cik vien iespējams, un kuru mērķis ir uzlabot sagatavotību tradicionālajiem apdraudējumiem, kā arī 4. stratēģiskajā mērķī uzskaitītajiem riskiem un apdraudējumiem un spējas reaģēt uz tiem.	Katru gadu, no 2024. gada.	DV, KOM, EĀDD (Eiropas Savienības Militārais štābs (ESMŠ))
	1.1.10.	Veicināt jūras drošību un tās aspektus iekļaut darbā pie stratēģijām un iniciatīvām attiecībā uz jūras baseiniem ap ES un – attiecīgā gadījumā – darbā pie attiecīgajām makroreģionālajām stratēģijām.	No 2023. gada, pastāvīgi	DV, KOM, EĀDD
	Arktika			
	1.1.11.	Lai uzlabotu situācijas apzināšanos, nodrošināt pienācīgu satelītnovērošanu un tiekties uz pietiekamiem <i>SATCOM</i> un <i>PNT</i> pakalpojumiem saistībā ar jauniem Ziemeļu Ledus okeāna jūrasceļiem, arī izmantojot <i>Copernicus</i> spējas (tai skaita tā jūras vides monitoringa pakalpojumu <i>CMEMS</i> un jūras uzraudzības pakalpojumu <i>CMS</i> ³).	Līdz 2025. gadam	DV, KOM, <i>EMSA</i>
	1.1.12.	Attiecīgā gadījumā piedalīties Arktikas padomes un ar to saistīto forumu darbā.	pastāvīgi	DV, EĀDD, KOM
	Atlantijas okeāns			

³ <https://marine.copernicus.eu/>

	1.1.13.	Atbalstīt narkotiku tirdzniecības apkarošanas operācijas, apmainoties ar informāciju un organizējot kopīgas operācijas, tai skaitā atiešanas valstīs/ostās un galamērķa ES ostās un ostu iekārtās, tostarp Karību jūrā.	No 2023. gada, pastāvīgi	DV, KOM, <i>MAOC-N</i> , <i>EMSA</i> , Eiropols, <i>Frontex</i>
	1.1.14.	Izveidot sadarbību jūras drošības jautājumos ar partneriem no visas Atlantijas okeāna, tostarp starptautiskām un reģionālām organizācijām no Āfrikas un Ziemeļamerikas un Dienvidamerikas.	No 2023. gada	DV, KOM, EĀDD
	1.1.15.	Identificēt un veicināt reģionālas jūrniecības spēju veidošanas darbības, lai paplašinātu jau uzsāktās jūras drošības spēju veidošanas programmas (piemēram, Rabātas procesu), uzlabotu to koordināciju un sadarbībā ar partnervalstīm un reģionālām organizācijām izstrādātu līdzīgas iniciatīvas.	Pastāvīgi, no 2024. gada	DV, EĀDD, KOM
	1.1.16.	Ar līdzīgi domājošām piekrastes valstīm organizēt kopīgas mācības un pietāšanās ostās, lai stiprinātu ES kā globāla jūras drošības garanta lomu un uzlabotu sadarbību jūras drošības jomā.	Pastāvīgi	DV, KOM, EĀDD
	Baltijas jūra			
	1.1.17.	Izveidot mehānismu, kurā iesaistīti Komisijas dienesti, Baltijas jūras valstu padome (BJVP) un <i>HELCOM</i> un kura uzdevums ir koordinēt zinātniskās darbības, operācijas un datu kopīgošanu, lai īstenotu rīcības plānu nesprāgušas munīcijas likvidēšanai Baltijas jūrā un	No 2023. gada	DV, KOM, EĀDD

		iespējamu naftas noplūžu novēršanai no avarējušiem kuģiem.		
	1.1.18.	Izstrādāt reģionāla līmeņa rīku, kas dotu iespēju kopīgot datus par nogremdētu munīciju, veikt riska novērtējumus un identificēt labākos veidus, kā aizvēkt parasto un ķīmisko munīciju no Baltijas jūras.	No 2023. gada	DV, KOM, EĀDD
	1.1.19.	Izstrādāt un izvērst nesprāgušas munīcijas (<i>UXO</i>) likvidēšanas tehnoloģijas, iesaistot arī civilos subjektus un veicinot saikni ar nozari.	No 2024. gada, pastāvīgi	DV, KOM, EĀDD
	1.1.20.	Vēl vairāk pastiprināt centienus, izveidojot regulāru kampaņu, kuras mērķis – kā daļa no ES visaptverošās reaģēšanas uz nesprāgušu munīciju – ir attīrīt Baltijas jūras reģionu no nogremdētas munīcijas, aizsargāt jūras vidi, garantēt jūras ceļu drošību un veicināt jūrā veiktu saimniecisko darbību attīstību.	No 2024. gada, pastāvīgi	DV, KOM, EĀDD
	Melnā jūra			
	1.1.21.	Uzlabot spējas koordinēti reaģēt uz jūras piesārņojumu, kas saistīts ar bruņotiem konfliktiem, cita starpā izstrādājot jaunas mācību programmas, kā cīnīties pret piesārņojumu no dažādiem avotiem, pie kuriem pieder, piemēram, mīnas, naftas noplūdes, nogrimuši kuģi, trokšņa piesārņojums un kuri var ietekmēt arī biodaudzveidību un ekosistēmas, un šim nolūkam izmantojot arī Kopīgo jūrlietu programmu Melnās jūras reģionam un Melnās jūras stratēģisko pētniecības un inovācijas programmu (<i>SRIA</i>).	No 2023. gada	DV, KOM, EMSA

	1.1.22.	Izmantot ES <i>SatCen</i> un citu ES dienestu esošās spējas un uzlabot pašreizējās spējas detektēt jūras mīnas, kas rada risku kuģošanai un navigācijai, arī tās, kuras izvietotas pret Ukrainu vērstā Krievijas agresijas kara kontekstā.	No 2023. gada	DV, KOM, <i>SatCen</i>
	Vidusjūra			
	1.1.23.	Uzlabot līdzīgi domājošo Vidusjūras reģiona partnervalstu spējas un attiecīgā gadījumā kopīgot informāciju, lai uzlabotu to spēju veikt jūras uzraudzības uzdevumus, tostarp ar mērķi atklāt un novērst neatļautu robežšķērsošanu un noziedzīgas pārrobežu darbības.	Pastāvīgi	DV, KOM, EĀDD, <i>Frontex</i>
	1.1.24.	Uzlabot koordināciju un sinerģiju starp operāciju <i>IRINI</i> , <i>EUBAM LIBYA</i> un attiecīgajām ES aģentūrām, lai operācijas <i>IRINI</i> pilnvaras varētu īstenot pilnā apmērā.	No 2023. gada	DV, KOM, EĀDD, <i>Frontex</i> , <i>EMSA</i> , <i>SatCen</i>
	1.1.25.	Uzlabot koordināciju starp operāciju <i>IRINI</i> un attiecīgajiem partneriem, turpinot izmantot esošos forumus apmaiņai (piemēram, <i>SHADE MED</i> konferenci) un izpētīt veidus, kā izmantot operacionālās sinerģijas.	No 2023. gada	DV, EĀDD
	1.1.26.	Izstrādāt mācību kursus un veicināt informācijas, specializēto zināšanu, tehniskās palīdzības, apmācības un paraugprakses apmaiņu starp Savienības Vidusjūrai (<i>UfM</i>) valstīm, lai vērstos pret aizliegtām darbībām jūrā, tostarp ar <i>MedCGFF</i> starpniecību un saskaņā ar	Pastāvīgi, no 2024. gada	DV, KOM, <i>Frontex</i> , <i>EMSA</i> , <i>EFCA</i>

		Savienības Vidusjūrai Deklarāciju par ilgtspējīgu zilo ekonomiku ⁴ .		
	1.1.27.	Identificēt un veicināt reģionālas jūrniecības spēju veidošanas darbības, lai paplašinātu jau uzsāktās jūras drošības spēju veidošanas programmas (piemēram, Rabātas procesu), uzlabotu to koordināciju un sadarbībā ar partnervalstīm un reģionālām organizācijām izstrādātu līdzīgas iniciatīvas.	Pastāvīgi, no 2024. gada	DV, EĀDD, KOM
	1.1.28.	Īstenot Vidusjūras Vispārējās zivsaimniecības komisijas (<i>GFCM</i>) ieteikumus/Starptautisko inspekciju shēmu/pilotprojektus, lai uzlabotu zvejas resursu ilgtspēju un atbalstītu cīņu pret NNN zveju.	Pastāvīgi	DV, KOM, EFCA
	1.1.29.	Ar līdzīgi domājošām piekrastes valstīm organizēt kopīgas mācības un pietāšanās ostās, lai stiprinātu ES kā globāla jūras drošības garanta lomu un uzlabotu sadarbību jūras drošības jomā.	Pastāvīgi	DV, KOM, EĀDD
	Ziemeļjūra			
	1.1.30.	Veikt visaptverošu Ziemeļjūras baseina kartēšanu, lai veiktu riska novērtējumu un identificētu labākos veidus, kā aizvēkt parasto un ķīmisko munīciju.	Līdz 2025. gada beigām	KOM, DV
Jūras interešu zonās				

⁴ Savienības Vidusjūrai Deklarācijas par ilgtspējīgu zilo ekonomiku 71. punkts: Ministri atzinīgi vērtē aktīvo lomu, kādu *MedCGFF* uzņēmies, pāri robežām un starp nozarēm – gan civilām, gan militārām – sekmēdams reģionālo sadarbību un veicinādam izpratni par savstarpēji svarīgiem un kopīgās interesēs esošiem jūrlietu jautājumiem, kas saistīti ar krasta apsardzes funkcijām, un aicina forumu izstrādāt apmācības pasākumus un vēl vairāk sekmēt informācijas, specializēto zināšanu, tehniskās palīdzības, apmācības un paraugprakses apmaiņu, lai vērstos pret aizliegtām darbībām jūrā.

	1.1.31.	Pastiprināt atbalstu cīņai pret jūrā veiktām nelikumīgām un aizliegtām darbībām, tai skaitā cilvēku tirdzniecību, narkotiku tirdzniecību, pirātismu un NNN zveju.	Pastāvīgi	DV, KOM, EĀDD
	Gvinejas līcis			
	1.1.32.	Uzturēt atbalstu jūras drošībai izveidotajai Jaundes struktūrai, arī iesaistot Gvinejas līča reģionālo informācijas tīklu (<i>GoGIN</i>), un uzlabot tiesiskumu un valstu tiesiskos regulējumus reģionā, cita starpā iesaistot pašreizējās programmas <i>SWAIMS</i> un <i>PASSMAR</i> līdz to pabeigšanai 2024. gadā un pēc tam pēctecīgo reģionālo jūras drošības programmu, kā arī <i>GoGIN II</i> un <i>YARIS</i> platformu.	Pastāvīgi	DV, KOM, EĀDD, EMSA
	1.1.33.	Pastiprināt saskaņotību starp ES iestāžu un ES dalībvalstu darbībām, jo īpaši, konsolidējot KKJ Gvinejas līcī.	Pastāvīgi	DV, EĀDD, KOM
	Indijas okeāns un Klusais okeāns			
	1.1.34.	Uzlabot informācijas kopīgošanas mehānismus un nodrošināt savienojumus starp jūras informācijas sapludināšanas centriem, attīstot <i>CRIMARIO</i> platformu <i>IORIS</i> un iniciatīvu <i>SHARE.IT</i> un paplašinot to izmantošanu.	Pastāvīgi	DV, KOM, EĀDD
	1.1.35.	Ar līdzīgi domājošiem partneriem Indijas un Klusā okeāna reģionā organizēt kopīgas mācības un pietāšanās ostās, par sadarbības rīku izmantojot <i>IORIS</i> .	No 2024. gada	DV, KOM, EĀDD
	1.1.36.	Stiprināt saskaņotību starp ES iestāžu un ES dalībvalstu darbībām un	No 2023. gada	

		starp spēju veidošanas programmām, cita starpā īstenojot KKJ Indijas okeāna ziemeļrietumu daļā.		
	1.1.37.	Intensificēt sadarbību jūras drošības jautājumos ar starptautiskām un reģionālām organizācijām, jo īpaši ar Dienvidaustrumāzijas valstu asociāciju (<i>ASEAN</i>), arī tiecoties iegūt dialoga partnera statusu Indijas okeāna piekrastes valstu asociācijā (<i>IORA</i>).	No 2023. gada	
	1.1.38.	Izmantojot gaidāmo reģionālo programmu par jūras drošību Subsahāras Āfrikā, Indijas okeāna rietumu daļā turpināt atbalstīt jūras drošības arhitektūru, kura izveidota programmas <i>MASE</i> (līdz darbības pabeigšanai 2023. gadā) un Džibuti rīcības kodeksa satvarā.	No 2024. gada	KOM, EĀDD
	1.1.39.	Turpināt kā satvaru veicināt operāciju <i>EUNAVFOR ATALANTA</i> , lai saskaņā ar tās pilnvarojumu garantētu jūras drošību un pastiprinātu darbības jūrā ar līdzīgi domājošām valstīm un organizācijām, cita starpā ņemot vērā KKJ Indijas okeāna ziemeļrietumu daļā.	Pastāvīgi	DV, EĀDD
1.2. Veicināt starptautisko tiesību ievērošanu un cīņu pret aizliegtām darbībām jūrā	Veicināt atbilstību <i>UNCLOS</i> un citiem ar jūras drošību saistītiem starptautiskiem instrumentiem			
	1.2.1.	Iestāties par to, lai tiktu ievēroti starptautiski instrumenti, kas saistīti ar jūras drošību, jo īpaši <i>UNCLOS</i> , un mudināt tos parakstīt un ratificēt un attiecīgos forumos ar piekrastes valstīm un partneriem dalīties paraugpraksē, kā īstenot jūras drošībai svarīgas starptautiskās tiesības.	Pastāvīgi, no 2023. gada	DV, KOM, EĀDD
	1.2.2.	Sadarboties ar partnervalstīm, lai kopīgotu paraugpraksi un uzticības	Pastāvīgi, no	DV, KOM,

		veicināšanas pasākumus un tādā veidā palīdzētu īstenot starptautiskās tiesības attiecībās ar šādām partnervalstīm.	2023. gada	EĀDD
	Veicināt un attīstīt jūras drošības aspektus saskaņā ar SJO un ES tiesisko regulējumu			
	1.2.3.	Sadarboties ar partnervalstīm, lai risinātu jūras drošības jautājumus, piemēram, nodrošinot atbilstību SJO juridiskajiem instrumentiem, jo īpaši nolūkā īstenot Starptautisko kuģu un ostu iekārtu aizsardzības (<i>ISPS</i>) kodeksu.	Pastāvīgi	DV, KOM, <i>EMSA</i>
	1.2.4.	Veicināt un izstrādāt ar SJO noteikumiem saskanīgas Komisijas <i>MARSEC</i> vadlīnijas, arī vadlīnijas par kiberdrošību, lai veicinātu ostu un kuģu aizsardzības kontroles funkcijas.	Pastāvīgi	DV, KOM, <i>EMSA</i>
	1.2.5.	Pietiekamā skaitā īstenot Komisijas veiktas jūras drošības inspekcijas kā regulāru ikgadēju darbību, lai uzraudzītu ES jūras drošības tiesību aktu piemērošanu dalībvalstīs; turpināt pētīt veidus, kā uzlabot jūras drošību, tostarp kiberdrošību, jo īpaši attiecībā uz jūras transportu, tostarp pasažieru kuģiem.	Pastāvīgi	DV, KOM, <i>EMSA</i>
	Saskaņā ar ES konsolidēto pieeju un paraugpraksi atbalstīt cīņu pret nelegālu, neregistrētu un neregulētu (NNN) zveju			
	1.2.6.	Turpināt atbalstīt dalībvalstu kopīgās operācijas un zvejniecības kontroles operācijas un vienlaikus īstenot kopīgas <i>EFCA</i> resursu izmantošanas plānus, lai nodrošinātu pastāvīgu informācijas un izlūkdatu apmaiņu un kontroles darbības, kuras plānotas, pamatojoties uz riska novērtējuma rezultātiem.	Pastāvīgi, notiek patlaban	DV, KOM, <i>EFCA</i>

	1.2.7.	Veicināt aģentūru sadarbību, tai skaitā datu apmaiņu, lai uzlabotu uzraudzību, kontroli un pārraudzību un atbalstītu ES un ārpussavienības valstu zivsaimniecības iestādes ⁵ (arī nacionālos un reģionālos zvejniecības uzraudzības centrus) piemērojamo reģionālo un valsts tiesību aktu izpildes panākšanā.	Notiek patlaban	DV, KOM, EFCA, EMSA, Frontex
	1.2.8.	Atbalstīt dalībvalstu krasta apsardzi un jūras spēkus, kas sniedz pakalpojumus attiecīgajos RZPO konvenciju apgabalos, lai nodrošinātu jūrnieku, zvejas kuģu un flotu drošumu un drošību (piemēram, aizsardzību pret pirātismu) un labāk kontrolētu un izskaustu piespiedu darbu un smagus darba tiesību pārkāpumus jūrā.	Pastāvīgi, no 2023. gada	DV, KOM
	1.2.9.	Rīkoties, lai kontrolētu un izskaustu piespiedu darbu un smagus darba tiesību pārkāpumus jūrā.	Pastāvīgi, no 2023. gada	DV, KOM
	Nostiprināt robežkontroli un apkarot noziedzīgas pārrobežu darbības, piemēram, migrantu vai preču kontrabandu un cilvēku tirdzniecību, īpaši pievēršoties ES daļām, kuras īpaši izjūt migrācijas spiedienu, kā arī nelegālas, neatļautas ogļūdeņražu izpētes un urbšanas darbības			
	1.2.10.	Izstrādāt saskaņotu un stingru reakciju, lai vērstos pret migrācijas pa jūru instrumentalizāciju un lai atturētu, izjauktu un sauktu pie atbildības noziedzīgos tīklus, kas nodarbojas ar migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību.	No 2023. gada	DV, KOM, EĀDD, Frontex, Eiropols,

⁵ Zivsaimniecības atbalsts ES un ārpussavienības valstu iestādēm un iestādēm ir saskaņā ar EFCA pilnvarām ar citu aģentūru atbalstu. Lai sniegtu atbalstu ārpussavienības valstu zivsaimniecības iestādēm, ir vajadzīgs īpašs Eiropas Komisijas pieprasījums.

				<i>Eurojust</i>
	1.2.11.	Izmantojot priekšrocības, ko sagādā pilnīga Eiropas Robežu un krasta apsardzes (ERKA) regulas ⁶ īstenošana un strukturētā sadarbība starp attiecīgajiem aktoriem (piemēram, Eiropolu, Interpolu, <i>UNODC</i>), un nolūkā atbalstīt Savienības civilās aizsardzības mehānisma (<i>UCPM</i>) darbības uzlabot riska analīzi, lai identificētu jūras teritorijas un ostas, kas jāmonitorē, kā arī kuģus un gaisa kuģus, kuri jāizseko, lai cīnītos pret aizliegtām pārrobežu darbībām.	No 2024. gada	DV, KOM, <i>EMSA</i> , <i>Frontex</i>
	1.2.12.	Pamatojoties uz informācijas apmaiņu, riska analīzi un proaktīvu novērošanu no gaisa un patrulēšanu, izveidot un uzturēt ES situācijas attēlu, kas aptver arī pierobežas zonu.	No 2024. gada	DV, <i>Frontex</i>
	1.2.13.	Saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, jo īpaši <i>UNCLOS</i> , izsargāt ES dalībvalstu jūras zonas no nelikumīgām, neatļautām ogļūdeņražu un citu resursu izpētes un urbšanas darbībām.	Pastāvīgi, no 2023. gada	DV, EĀDD

2. stratēģiskais mērķis. Sadarboties ar partneriem

Mērķi	Darbības	Grafiks <i>Attiecīgā</i>	Attiecīgie aktori
-------	----------	-----------------------------	----------------------

⁶ Regula (ES) 2019/1896.

			gadījumā	
2.1. Veicināt sadarbību ar līdzīgi domājošiem stratēģiskajiem partneriem	Veicināt sadarbību ar līdzīgi domājošiem stratēģiskajiem partneriem			
	2.1.1.	Pastiprināt ES līdzdalību <i>SHADE</i> mehānismos jūras telpā, tostarp <i>GOG SHADE</i> apakšgrupās. Piedalīties <i>G7++FOGG</i> (Gvinejas līča draugu grupa) un tās pakārtoto darba grupu darbā. Piedalīties Džibuti rīcības kodeksa un tā darba apakšgrupu darbā.	Pastāvīgi, no 2023. gada	DV, EĀDD, KOM
	2.1.2.	Uzlabot dialogu un sadarbību ar trešām valstīm un starptautiskiem partneriem kopīgās interesēs esošos jūras drošības jautājumos, tādus kā jūras kritiskās infrastruktūras uzraudzība un aizsardzība.	No 2023. gada	DV, EĀDD, KOM
	2.1.3.	Atbalstīt partnervalstis to jūras pārvaldības un tiesiskuma spēju, arī juridiska risinājuma (" <i>legal finish</i> ") procedūru ⁷ , un militāro un jūras spēku spēju veidošanā, šim nolūkam izmantojot arī Eiropas Miera mehānismu.	No 2023. gada	DV, KOM, EĀDD
	2.1.4.	Veikt pētījumus, lai padziļinātu izpratni par uzņēmējdarbības un tirdzniecības atkarību no galvenajām ostām un jūras sakaru līnijām ES un ārpus tās, un izstrādāt apmaiņas formātus ar galvenajiem uzņēmējiem un nozares dalībniekiem, kas ir atkarīgi no importa un eksporta, kā arī kuģniecības uzņēmumiem, lai veicinātu savstarpēju sapratni par atkarību no jūras drošības un jūras sakaru līnijām.	No 2023. gada	DV, EĀDD, KOM
	Uzlabot sadarbību un pastiprināt operacionālo mijiedarbību ar visiem partneriem jūrā			

⁷ Procedūras, kas saistītas ar tādu aizdomās turēto kriminālvajāšanu, kuri ir iesaistīti jūras noziegumos, jo īpaši pirātismā un bruņotā laupīšanā jūrā.

	2.1.5.	Reģionālajos jūras informācijas sapludināšanas centros, kas atrodas jūras interešu zonās, izvietot ES sadarbības koordinatorus, lai veicinātu informācijas apmaiņu un sadarbību starp ES un tās partneriem un attiecīgā gadījumā izvērtētu iespējamību šos sapludināšanas centrus tiešā veidā savienot ar attiecīgajām ES jūras uzraudzības sistēmām.	No 2023. gada	DV, EĀDD
	2.1.6.	Mudināt dalībvalstu jūras resursus, kas izvietoti saskaņā ar KKJ, izmantot tādas platformas kā <i>IORIS</i> un <i>YARIS</i> ārējās komunikācijas nolūkos un mācībās, kurās piedalās piekrastes valstis un partneri.	Pastāvīgi, no 2023. gada	DV, EĀDD, EAA
	2.1.7.	Izveidot civilus sadarbības rīkus, kas izmantojami sadarbībai starp jūras operācijām, ko veic ES dalībvalstis, un jūras operācijām, ko veic ES aģentūras.	No 2024. gada	DV, KOM, EĀDD, EAA, <i>EMSA</i> , Eiropols, <i>SatCen</i> , <i>Frontex</i>
	Attiecībās ar partnervalstīm un reģionālām organizācijām iekļaut jūras drošības aspektus			
	2.1.8.	Iesaistoties kopīgos projektos, kas saistīti attiecīgi ar jūras drošību un kuģošanas drošību, izveidot saiknes ar partnervalstīm un reģionālām organizācijām.	No 2023. gada	DV, KOM, EĀDD
	2.1.9.	Uzlabot krasta apsardzes funkcijas sadarbību ar partnervalstīm izveidoto pašreizējo vai gaidāmo darba vienošanos un statusa	No 2023. gada	DV, EĀDD, <i>Frontex</i> ,

		nolīgumu satvarā, arī nolūkā stiprināt jūras uzraudzību.		<i>EMSA, EFCA</i>
2.2. Strādāt kopā ar ārpussavienības partneriem, lai pastiprinātu jūras uzraudzību	Kopā ar ārpussavienības partneriem strādāt pie sadarbības risinājumiem, kas domāti jūras uzraudzības informācijas kopīgošanai			
	2.2.1.	Uzturēt atbalstu reģionālajai jūras drošības arhitektūrai Indijas okeāna rietumu daļā.	Pastāvīgi	KOM, EĀDD
	2.2.2.	Uzlabot informācijas apmaiņu ar partnervalstīm <i>EUROSUR</i> satvarā un aktivizējot konkrētus situācijas attēlus (ERKA 2.0 regulas 27. pants).	Līdz 2024. gada beigām	DV, KOM, EĀDD, EAA, <i>Frontex</i>
	Stiprināt jūras drošības arhitektūru un aģentūru sadarbību stratēģiskās interesēs esošos jūras baseinos un jūras zonās			
	2.2.3.	Atbalstīt jūrnieceības spēju veidošanu un uzlabot jūras telpas apzināšanos Indijas un Klusā okeāna reģionā, izmantojot programmu <i>MASE</i> līdz tās pabeigšanai 2023. gada decembrī un pēc tam pēctecīgo reģionālo jūras drošības programmu, kas sāksies 2024. gadā, kā arī <i>CRIMARIO</i> projektu, arī platformu <i>IORIS</i> .	Pastāvīgi	KOM, EĀDD
	2.2.4.	Stiprināt sinerģiju starp <i>Ecofish</i> un <i>PSP</i> programmām, <i>CRIMARIO</i> un <i>MASE</i> līdz tās pabeigšanai un pēc tam – izmantojot pēctecīgo reģionālo jūras drošības programmu.		KOM, EĀDD
	2.2.5.	Atbalstīt Jaundes jūras drošības struktūras īstenošanu Gvinejas līča reģionā, izmantojot <i>GoGIN</i> un platformu <i>YARIS</i> , un sadarbībā ar attiecīgajiem partneriem.		KOM, EĀDD
2.3. Uzlabot divpusējā un	Uzlabot divpusējā un daudzpusējā līmeņa sadarbību			

daudzpusējā līmeņa sadarbību	2.3.1.	Padziļināt sadarbību ar NATO jūras drošības jautājumos kopīgo deklarāciju un apstiprināto priekšlikumu kopuma satvarā, cita starpā ar ES un NATO strukturēto dialogu par noturību, pilnībā ievērojot savstarpējas atklātības un pārredzamības, savstarpīguma un iekļautības principus, kā arī abu organizāciju lēmumu pieņemšanas autonomiju ⁸ .	No 2023. gada	DV, EĀDD, EAA
	2.3.2.	Stiprināt sadarbību ar SJO un reģionālām jūras konvencijām, lai novērstu tādu tīšu, pretlikumīgu darbību riskus, kas varētu ietekmēt kuģus un ostu iekārtas visā pasaulē.	No 2024. gada	DV, KOM, EMSA, HELCOM, OSPAR, Barselonas konvencija
	2.3.3.	Stiprināt sadarbību ar UNODC, lai vērstos pret transnacionālo organizēto noziedzību, kas darbojas jūrā vai pa jūru.	No 2024. gada	DV, EĀDD, Frontex

3. stratēģiskais mērķis. Būt par jūrlietu situācijas apzināšanās līderi

Mērķi	Darbības	Grafiks <i>Attiecīgā gadījumā</i>	Attiecīgie aktori
-------	----------	--------------------------------------	-------------------

⁸ Lai iepazītos ar sadarbības jomu sarakstu, sk. trešo, 2023. gada 10. janvārī paziņoto kopīgo deklarāciju par ES un NATO sadarbību (<https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2023/01/10/eu-nato-joint-declaration-10-january-2023/>).

3.1. Uzlabot ES jūrlietu situācijas apzināšanos	Garantēt drošu un ātru informācijas apmaiņu starp visām saistītajām nozarēm un sistēmām visā ES un EBTA			
	3.1.1.	Uzsākt <i>CISE</i> operacionālo posmu, arī <i>CISE</i> klasificētās informācijas tīkla īstenošanu.	No 2024. gada	DV, KOM, <i>EMSA</i> ⁹
	3.1.2.	Mudināt/stimulēt konkrētās dalībvalstu krasta apsardzes un militārās iestādes pievienoties <i>CISE</i> kopienai.	Pastāvīgi, no 2023. gada	Komisija, <i>EMSA</i>
	3.1.3.	Izmantot <i>CISE</i> , lai apmainītos ar jūras uzraudzības informāciju, pastiprinātu jūras kritiskās infrastruktūras (piemēram, zemūdens kabeļu, cauruļvadu un atkrastes atjaunīgās enerģijas objektu) noturību un aizsargātu tos.	No 2024. gada	DV, KOM, EAA, <i>SatCen</i> , <i>EMSA</i>
	3.1.4.	Apsvērt iespēju papildus jau izveidotajiem tīkliem izmantot <i>CISE</i> , lai apmainītos ar informāciju aģentūru sadarbības kontekstā.	Pastāvīgi, tiklīdz <i>CISE</i> sāk darboties	DV, <i>EFCA</i> , <i>EMSA</i> un <i>Frontex</i>
	3.1.5.	Atbalstīt programmas izveidi jūras telpas situācijas apzināšanas jomā aizsardzības vajadzībām, vienlaikus nodrošinot sinhronizāciju ar attiecīgajām civilajām ieinteresētajām personām.	Līdz 2024. gadam	DV, EAA
	Stiprināt informācijas kopīgošanu starp civilām un militārām jūrlietu iestādēm			
	3.1.6.	Pastiprināt <i>MARSUR</i> un nodrošināt operatīvās (klasificētās un neklasificētās) informācijas apmaiņu starp <i>MARSUR</i> tīklu un <i>CISE</i> .	2024. gada beigas	KOM, <i>EMSA</i> , EAA, <i>SatCen</i> , DV

⁹ Operacionālais posms un katras šajā rīcības plānā uzskaitītās darbības termiņš ir atkarīgs no uzdevuma aktivizēšanas pēc *EMSA* valdes apstiprinājuma saņemšanas.

	3.1.7.	Stiprināt saziņu un koordināciju starp ES valstu jūras operāciju centriem, attiecīgā gadījumā reģionālā mērogā izmantojot <i>CISE</i> un <i>MARSUR</i> , lai īstenotu un uzlabotu integrētu jūras uzraudzību jūras baseinos ap ES.	Pastāvīgi	DV, KOM, EAA, EĀDD (ESMŠ), <i>EMSA</i>
	3.1.8.	Pastiprināt <i>MSC-HoA</i> , lai uzlabotu jūras telpas situācijas apzināšanos jūras satiksmei svarīgās jomās.	Pastāvīgi	DV, EĀDD
	Uzlabot jūras uzraudzību un informācijas apmaiņu, izmantojot kosmosā balstītās spējas, <i>RPAS</i> un citas jaunākās tehnoloģijas, arī ES ārējo robežu aizsardzības nolūkā			
	3.1.9.	Nodrošināt attiecīgās informācijas apmaiņu starp kosmosā balstītām spējām un jūras uzraudzības instrumentiem, tai skaitā <i>CISE</i> un <i>MARSUR</i> .	2024. gada beigas	DV, KOM, <i>EMSA</i> , EAA, Eiropas Kosmosa aģentūra (EKA), <i>SatCen</i>
	3.1.10.	Pilnībā izmantot esošās un gaidāmās ES kosmosa programmu spējas un pakalpojumus, arī Zemes novērošanas komponentu (<i>Copernicus</i> un tā jūras vides monitoringa pakalpojumu <i>CMEMS</i> un jūras uzraudzības pakalpojumu <i>CMS</i>), <i>Galileo</i> (un tā apdraudējuma novēršanas sistēmu) un <i>EGNOS</i> , kā arī <i>IRIS</i> ¹⁰ , cita starpā jūras uzraudzības un jūras vides un klimata pārmaiņu monitoringa nolūkos.	No 2023. gada	DV, KOM, EĀDD, <i>EMSA</i> , <i>EFCA</i> , <i>SatCen</i>

¹⁰ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/welcome-iris2-infrastructure-resilience-interconnectivity-and-security-satellite-2022-11-17_en

	3.1.11.	Veicināt jūras uzraudzības lietotnēm vajadzīgo kosmosa pētniecību un inovāciju, arī iesaistot svarīgus dalībniekus un nozari, kā arī ES Satelītcentru un <i>Copernicus</i> Drošības dienesta stratēģiskās pētniecības programmu.	No 2023. gada	DV, KOM, <i>EMSA</i> , <i>Frontex</i> , <i>SatCen</i>
	3.1.12.	Izmantojot inovatīvus un kiberneturīgus rīkus, uzlabot kosmosā balstītas tehnoloģijas integrāciju ar tālvadības gaisa kuģu sistēmām, kā arī radaru stacijām, jūras patruļas gaisa kuģiem un citiem jūrā bāzētiem līdzekļiem (ar apkalpi un bez tās).	Pastāvīgi, no 2023. gada	DV, <i>EMSA</i> , <i>Frontex</i> , <i>SatCen</i>
	3.1.13.	Pastiprināt uzraudzību, ko veic piekrastes un atkrastes patruļkuģi, un papildināt to ar digitāli tīklā savienotām augstas klases jūras spēku platformām, tai skaitā bezapkalpes platformām, saskaņā ar valsts noteikumiem.	Izmēģinājuma projekts jāīsteno līdz 2025. gadam.	DV, KOM, EĀDD, EAA, <i>Frontex</i>
	3.1.14.	Sistemātiski izmantot inovatīvus risinājumus (tehnoloģijas un zināšanas), kas izriet no ES civilās drošības pētniecības un inovācijas jūras drošības jomā, kuru finansē saskaņā ar programmas "Apvārsnis 2020" uzaicinājumiem robežu drošības un ārējās drošības jomā, kā arī attiecīgajiem uzaicinājumiem saskaņā ar programmu "Apvārsnis Eiropa".	No 2023. gada	DV
	3.1.15.	Apsvērt stacionāru radaru, optisko satelītu un hiperspektrālo ierīču izvietojumu stratēģiskās vietās, lai labāk atklātu un identificētu jūras drošības apdraudējumus, ja šāds lēmums ir pieņemts.	Pastāvīgi	DV, <i>EMSA</i> , <i>Frontex</i>

	3.1.16.	Eiropas Krasta apsardzes funkciju forumā un Vidusjūras valstu krasta apsardzes funkciju veicēju forumā paraugprakses apmaiņas ceļā palīdzēt uzlabot jūrlietu situācijas apzināšanos un ES un starptautisko sadarbību.	No 2023. gada	DV, EĀDD, KOM, EFCA, EMSA, Frontex
	Jūras uzraudzības spēju attīstīšana			
	3.1.17	Apsvērt iespēju konceptuāli izstrādāt aprīkojumu un sistēmas, tādas kā neliela satelītmisija, kas īstenojama konstelācijas satvarā, piekrastes radaru tīkli, daļēji fiksētas bezapkalpes platformas jūrā.	No 2023. gada	KOM, DV
3.2. Kopā ar attiecīgiem ārpussavienības partneriem strādāt pie sadarbības risinājumiem, kas domāti jūras uzraudzības informācijas kopīgošanai	Kopā ar attiecīgiem ārpussavienības partneriem strādāt pie sadarbības risinājumiem, kas domāti jūras uzraudzības informācijas kopīgošanai			
	3.2.1.	Atbalstīt jūrnieceības spēju veidošanu un uzlabot jūrlietu situācijas apzināšanos Indijas un Klusā okeāna reģionā, izmantojot programmu <i>MASE</i> līdz tās pabeigšanai 2023. gada decembrī un pēc tam pēctecīgo reģionālo jūras drošības programmu, kas sāksies 2024. gadā, kā arī projektu <i>CRIMARIO</i> , to vidū platformu <i>IORIS</i> .	Pastāvīgi	KOM, EĀDD
	3.2.2.	Atbalstīt Jaundes jūras drošības struktūras īstenošanu Gvinejas līča reģionā, izmantojot Gvinejas līča starpreģionālo tīklu (<i>GoGIN</i>), it īpaši platformu <i>YARIS</i> .	Notiek patlaban	KOM, EĀDD
	3.2.3.	Atbalstīt līdzīgi domājošus ārpussavienības partnerus ar satelītattēliem un analīzi no ES aģentūrām īpašu projektu kontekstā, tostarp attiecībā uz NNN zvejas darbībām.	Notiek patlaban	KOM, EĀDD, EFCA, SatCen

4. stratēģiskais mērķis. Pārvaldīt riskus un apdraudējumus

Mērķi	Darbības		Grafiks <i>Attiecīgā gadījumā</i>	Attiecīgie aktori
4.1. Turpināt uzlabot informētību par apdraudējumiem, kas saistīti ar klimata pārmaiņām un vides degradāciju, un gatavību vērsties pret tiem	4.1.1.	Stiprināt jūrā notikušu incidentu un katastrofu gadījumos vajadzīgās koordinācijas un intervences spējas, pienācīgi ņemot vērā <i>EMSA</i> uzturētās sistēmas un Savienības civilās aizsardzības mehānismu, kā arī stiprinot un/vai attīstot integrētu pieeju un ātru reaģēšanu, lai pārvaldītu jūrā notikušus incidentus.	Pastāvīgi	DV, KOM, EĀDD, EAA, <i>EMSA</i>
	4.1.2.	Paplašināt zināšanas par ietekmi, kādu uz jūras drošību rada klimata pārmaiņas, jūras līmeņa celšanās, vētru uzplūdi un vides degradācija, un novērst saistītos riskus un apdraudējumus.	Pastāvīgi, no 2023. gada	KOM, EĀDD, DV, EAA, <i>SatCen</i>
	4.1.3.	Pēc risku novērtēšanas pastiprināt jūrlietu situācijas apzināšanos, agrīno brīdināšanu un stratēģisko prognozēšanu, kas saistīta ar klimata pārmaiņu un vides degradācijas ietekmi uz jūras drošību, arī veicinot okeāna novērojumu datu vākšanu un apmaiņu.	Pastāvīgi, no 2023. gada	KOM, EĀDD, DV, EAA, <i>Frontex</i> , <i>SatCen</i>
	4.1.4.	Paplašināt apmācību un mācības, ko kompetentās iestādes organizē, lai sagatavotos klimata pārmaiņu un vides degradācijas ietekmei uz jūras drošību un reaģētu uz to.	Pastāvīgi, no 2024. gada	DV, KOM, EĀDD
	4.1.5.	Lai pievērstos savstarpējai jūras drošības un vides un klimata mainības ietekmei, palīdzēt izstrādāt okeāna digitālo dvīni (<i>DTO</i>),	Pastāvīgi, no 2024. gada	DV, KOM

		kurā ņemta vērā jūras drošības perspektīva.		
	4.1.6.	Apsvērt iespēju pievērsties operācijām no kuģa uz kuģi, kas var būt hibrīduzbrukums.	Pastāvīgi, no 2023. gada	KOM, DV, EĀDD
4.2. Paaugstināt jūras kritiskās infrastruktūras (piemēram, gāzes cauruļvadu, zemūdens kabeļu, ostu, atkrastes enerģijas kompleksu, LNG termināļu un peldošu uzglabāšanas un regazifikācijas bloku) noturību un aizsardzību	Stiprināt kritiskās jūras infrastruktūras noturību un aizsardzību, ņemot vērā reģionālo specifiku un apdraudējumu līmeni.			
	4.2.1.	Veicināt reģionālus projektus visos jūras baseinos ap ES, lai stiprinātu kritiskās jūras infrastruktūras noturību un aizsardzību nolūkā garantēt tādu procesu nepārtrauktību, pieejamību un konfidencialitāti kā enerģijas sadale, internets un datu plūsma.	Pastāvīgi, no 2023. gada	DV, KOM, EĀDD
	4.2.2.	Izstrādāt riska novērtējumu un ārkārtas rīcības plānus/katastrofu seku likvidēšanas plānus (ES/valstu līmenī), kas domāti kritiskajai jūras infrastruktūrai un kuros iesaistītas visas attiecīgās ieinteresētās personas, tostarp privātais sektors, neskarot Direktīvu par kritisko vienību noturību (piemēram, par transporta nozares un ūdenstransporta apakšnozares kritisko vienību riska novērtējumu).	No 2023. gada	DV, KOM, EĀDD, ESMŠ, EAA, EMSA
	4.2.3.	Veikt jūras infrastruktūras stresa testus, pamatojoties uz Padomes Ieteikumu (dok. Nr. 15623/22) un attiecīgā gadījumā izmantojot projektā <i>INFRASTRESS</i> izstrādātos kritiskās infrastruktūras stresa testa metodikas standartus.	No 2023. gada	DV, KOM
	4.2.4.	ES līmenī rīkot regulāras pilna mēroga vienību/apakšvienību jūras mācības, kuras cita starpā ir vērstas uz ostu aizsardzību, kibernetiskiem draudiem un hibrīddraudiem un kurās attiecīgā gadījumā tiek	Pastāvīgi, sākot ar 2023. gadu	DV, KOM, EĀDD, ECGFF, EAA,

		iesaistīts arī Savienības civilās aizsardzības mehānisms.		<i>Frontex,</i> <i>ENISA</i>
	4.2.5.	Ar attiecīgo ES aģentūru atbalstu intensificēt sadarbību starp dalībvalstīm, lai izstrādātu reģionālu zemūdens un atkrastes infrastruktūras uzraudzības plānu, kura mērķis ir atturēt no naidīgām darbībām, kas vērstas pret šādu infrastruktūru. Pastiprināt sadarbību incidentu novērtēšanā, sadarbību starp civilajām un militārajām iestādēm un sadarbību zemūdens un atkrastes infrastruktūras aizsardzībai vajadzīgo resursu kopīgošanā un informācijas apmaiņā. Pastiprināt sadarbību šajā jomā ar līdzīgi domājošām trešām valstīm un galvenajiem partneriem, piemēram, NATO, izmantojot ES un NATO strukturēto dialogu par noturību.	No 2024. gada	DV, KOM, EAA, <i>EMSA</i>
	4.2.6.	Izstrādāt un attiecīgā gadījumā izvietot specializētus kuģus un citus līdzekļus (<i>RPAS</i> , satelītattēlus), tai skaitā daudzfunkcionālus apsekošanas kuģus, lai patrulētu pie jūras kritiskās infrastruktūras un aizsargātu to.	Esošos līdzekļus izvietot līdz 2023. gada beigām. Papildu līdzekļus/aktīvus izstrādāt līdz 2025. gadam	DV, EAA, <i>SatCen</i>
	4.2.7.	Veikt turpmākus pētījumus par jūras kritiskās infrastruktūras	Līdz	DV, EAA

		aizsardzību, arī tādēļ, lai atbalstītu attiecīgos <i>CARD</i> ieteikumus.	2025. gadam	
	4.2.8.	Nostiprināt valsts iestāžu kompetences kuģu un ostu aizsardzības jomā saskaņā ar <i>SOLAS</i> , <i>ISPS</i> kodeksu, Regulu (EK) Nr. 725/2004 ¹¹ un Direktīvu 2005/65/EK ¹² .	Pastāvīgi, no 2023. gada	DV, EMSA
	4.2.9.	Vajadzības gadījumā uzlabot informācijas kopīgošanas mehānismus ar līdzīgi domājošām partnervalstīm, lai uzlabotu informācijas apmaiņu un kritiskās jūras infrastruktūras uzraudzību.	Pastāvīgi, no 2023. gada	DV, KOM, EĀDD
4.3. Uzlabot kibernetisko drošību	Novērtēt kiberriskus un identificēt piemērotus drošības pasākumus			
	4.3.1.	TID 2 direktīvas kontekstā īstenot attiecīgos jūrniecības nozarei paredzētos norādījumus, jo īpaši attiecībā uz ostām.	No 2024. gada	DV, KOM
	4.3.2.	Turpināt attīstīt kopīgas jūras administrāciju/krasta apsardzes iestāžu kibernetiskās drošības spējas. Attīstīt jūrniecības nozares spēju stāties pretī kibernetiskajiem draudiem, veicinot jūrniecības aktoru paraugprakses apmaiņu un tiem domātu norādījumu izstrādi, kā arī turpinot Starptautiskās Jūrniecības organizācijas (SJO) līmenī risināt kibernetiskos draudus jūras drošības un kuģošanas drošības jomā.	No 2024. gada	DV, KOM, EMSA, ENISA
	4.3.3.	Divpusējā vai daudzpusējā līmenī attīstīt sadarbību ar līdzīgi domājošām trešām valstīm saistībā ar kibernetisko drošību jūras telpā, cita	No 2023. gada	DV, KOM, ENISA

¹¹ Regula (EK) Nr. 725/2004.

¹² Direktīva 2005/65/EK.

		starpā ar mērķi uzlabot digitālās jūras infrastruktūras aizsardzību.		
	4.3.4.	Uzlabot jūras administrāciju noturību, organizējot regulāras apmācības sesijas par kibernetikas krīžu pārvarēšanu, un attīstīt kultūru kopīgai reaģēšanai uz incidentiem.	Pastāvīgi, no 2024. gada	DV, KOM, <i>ENISA, EMSA, Frontex</i>
	4.3.5.	Uzlabot zināšanas par kibernetiku un tālāk izstrādāt pilnīgas kartēšanas metodiku kuģniecības kibernetikai, lai noteiktu atbildības jomas.	No 2024. gada	DV, KOM, <i>EMSA, ENISA</i>
4.4. Stiprināt ES noturību un uzlabot reakciju uz iejaukšanos un manipulāciju ar informāciju, kā arī citiem hibrīddraudiem, kas skar jūras drošību	Novērst ārvalstu un iekšzemes iejaukšanos un manipulāciju ar informāciju, kā arī citus hibrīddraudus, kas saistīti ar jūras telpu			
	4.4.1.	Īstenot ar jūrlietām saistītus informatīvus pretpasākumus, arī nodrošinot operatīvajām iestādēm (operāciju komandieriem) deleģētas pilnvaras, kas vajadzīgas, lai apkarotu dezinformāciju un īstenotu pret darbības.	No 2023. gada	DV, EĀDD un ES jūras spēku operācijas
	4.4.2.	Veicināt ES krasta apsardzes funkciju sadarbību hibrīddraudu novēršanā, cita starpā jūras telpā.	Pastāvīgi, no 2023. gada	DV, KOM, <i>EMSA, Frontex</i>
4.5. Novērtēt iespējamo ietekmi uz drošību, ko rada ārvalstu tiešie ieguldījumi jūras infrastruktūrā	4.5.1.	ES sadarbības mehānisma kontekstā, pamatojoties uz Regulu (ES) 2019/452 ¹³ , novērtēt trešo valstu subjektu ieguldījumus jūras infrastruktūrā.	Notiek patlaban	DV, KOM

¹³ Regula (ES) 2019/452.

4.6. Izstrādāt visaptverošu veidu, kā jūras baseinos ap ES reaģēt nesprāgušas munīcijas gadījumos	4.6.1.	Pamatojoties uz Baltijas jūrā veiktajiem izmēģinājuma pasākumiem, kas saistīti ar nesprāgušu munīciju, izstrādāt vispusīgu plānu, kā jūras baseinos ap ES kartēt no militārām darbībām atlikušās nesprāgušās munīcijas veidus, atrašanās vietu un daudzumu, lai tādā veidā palīdzētu minimalizēt to ietekmi uz vidi, garantēt jūras ceļu drošību un veicināt saimnieciskās darbības attīstību jūrā. Tajā pašā laikā apzināt esošās un nepieciešamās ES spējas un piemērotus finansēšanas mehānismus, lai risinātu nesprāgušās munīcijas jautājumu jūras baseinos ap ES.	No 2023. gada	DV, KOM
4.7. Pastiprināt darbības, lai sagatavotos terora aktiem, pretlikumīgām darbībām un noziedzībai jūrā, kuģošanas brīvības apdraudējumiem un hibrīddraudiem	4.7.1.	Īstenot pietiekamas jūras drošības inspekcijas un garantēt, ka kuģi, ostas un ostu iekārtas ES tiek pienācīgi apsargātas un aizsargātas saskaņā ar piemērojamajiem starptautiskajiem un ES tiesību aktiem.	Notiek patlaban, katru gadu	DV, KOM, <i>EMSA</i>
	4.7.2.	Stiprināt spējas novērst, atklāt un apkarot nelikumīgas darbības jūrā, tostarp pirātismu, saistībā ar koordinētu klātbūtni jūrā (KKJ) un sadarbojoties ar līdzīgi domājošiem un stratēģiskiem partneriem.	Pastāvīgi	DV, EĀDD
	4.7.3.	Pabeigt Komisijas veikto riska novērtējumu par pasažieru kuģu drošības uzlabošanu, lai apzinātu risinājumus, kā stāties pretī kopīgiem pasažieru kuģu drošības riskiem un apdraudējumiem ES.	Notiek patlaban	KOM
	4.7.4.	Veikt pētījumu, lai kartētu visu attiecīgo zemūdens infrastruktūru, saistītās jaudas un rezerves jaudas, ievainojamību, pakalpojumu pieejamības apdraudējumus un riskus, zemūdens kabeļu dīkstāves	No 2023. gada	DV, KOM

		ietekmi uz dalībvalstīm un Savienību kopumā, kā arī riska mazināšanu un remonta spējas, un ierosināt ieteikumus, kā vajadzības gadījumā nodrošināt augstāka līmeņa noturību/rezerves jaudu.		
4.8. Lai palielinātu ES iekšējo drošību, stiprināt spēju iesaistīties cīņā pret organizētiem un nopietniem starptautiskiem apdraudējumiem un nelikumīgām darbībām	4.8.1.	Uzlabot un pastiprināt dalībvalstu spēju ar attiecīgo aģentūru atbalstu novērst, atklāt un apkarot nelegālu tirdzniecību, kas notiek ar jūras transporta palīdzību vai jūrā (piemēram, noziegumus pret vidi, ieroču un narkotiku tirdzniecību, migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību, NNN zveju utt.), īpaši izstrādājot darbības <i>EMPACT</i> satvarā.	No 2023. gada	DV, EFCA, EMSA, Frontex, KOM, Eiropols
	4.8.2.	Izpētīt iespēju, ņemot vērā esošos starptautiskos, ES un valstu noteikumus, vairāk izmantot jūras transporta operatoru sniegto informāciju par pasažieriem, lai uzlabotu drošību pie ārējām robežām un ES iekšienē.	No 2023. gada	DV, KOM, Frontex, Eiropols
4.9. Ierobežot drošības riskus, kas saistīti ar jūras datu kopīgošanu ar trešām valstīm	4.9.1.	Novērtēt riskus, pamatojoties uz kopīgoto datu veidu, un noteikt nepieciešamos resursus un procedūras šo risku pārvaldībai.	No 2023. gada	SatCen, EĀDD, KOM, DV

5. stratēģiskais mērķis. Uzlabot spējas

Mērķi	Darbības	Grafiks	Attiecīgie
-------	----------	---------	------------

		<i>Attiecīgā gadījumā</i>	aktori
5.1. Stiprināt virsūdens spējas	Stiprināt nākotnes virsūdens spējas un novērst stratēģisko veicinātāju nepietiekamību		
	5.1.1.	Īstenot <i>CARD</i> prioritāro jomu attiecībā uz Eiropas patruļklases virsūdens kuģiem.	No 2023. gada DV, EAA
	5.1.2.	Izstrādāt kopējas spēku aizsardzības prasības ES dalībvalstu jūras spēkiem, izvairoties no nevajadzīgas dublēšanās.	Līdz 2025. gadam DV, EĀDD (ESMŠ), EAA
	5.1.3.	Uzsākt darbības, kuru uzdevums ir, ieviešot jaunas tehnoloģijas, palielināt piedziņas, enerģijas ražošanas, uzkrāšanas un vadības sistēmu un loģistikas efektivitāti.	
	5.1.4.	Atbalstīt jūras militāro mobilitāti, apstiprinot tehnisku vienošanos par pārrobežu pārvietošanās atļauju procedūrām jūras telpā.	
	5.1.5.	Izstrādāt nākotnes bezpilota sistēmām piemērojamas vienotas prasības un specifikācijas ar mērķi nodrošināt šādu sistēmu sadarbību.	
	5.1.6.	Pēc dalībvalstu pieprasījuma sniegt atbalstu saistībā ar <i>PESCO</i> projektiem, tostarp projektam "Eiropas patrulēšanas korvete".	
	5.1.7.	Veicināt faktisko spēju attīstību un klases pirmā kuģa iegūšanu projektā "Eiropas patrulēšanas korvete".	No 2023. gada DV, KOM
	5.1.8.	Palīdzēt attīstīt faktiskās tāda vidēja izmēra pusautonoma virsūdens kuģa spējas, kurš ir pielāgots modulāras derīgās kravas	Līdz 2024. gadam DV, KOM

		transportēšanai		
	5.1.9.	Veicināt jūras spēku nākotnes spēju attīstību, t. i., funkcionālu viedu sistēmu sistēmu, kas domāta jūras spēku nākotnes platformām	Līdz 2025. gadam	DV, KOM
	5.1.10.	Veicināt jūras spēku kopdarbīgās iesaistes faktisko spēju attīstību, pamatojoties uz jūras spēku kopdarbīgo uzraudzību	Līdz 2026. gadam	DV, KOM
5.2. Stiprināt zemūdens spējas	Uzlabot ES zemūdens spējas, to vidū jūras pretmīnu pasākumus			
	5.2.1.	Izstrādāt ES operāciju koncepciju pretmīnu pasākumiem, lai atbalstītu lēmumu pieņemšanas procesu drošai kuģošanai un jūras kuģu un bezpilota sistēmu ekspluatācijai, arī izmantojot Eiropas Aizsardzības fonda izstrādes un pētniecības darbību sniegtās iespējas.	Līdz 2025. gadam	DV, KOM, EAA
	5.2.2.	Turpināt izstrādāt mērķorientētus <i>PESCO</i> projektus (<i>ATT</i> , <i>DIVEPACK</i> , <i>EUNDDC</i> un <i>MAS MCM</i>) un izmantot atbalstu, ko kopdarbīgai un kopīgai pētniecībai un izstrādei sniedz Eiropas Aizsardzības fonds un tā priekšteces – Eiropas aizsardzības rūpniecības attīstības programmas (<i>EDIDP</i>) – projekti.		
	5.2.3.	Uzlabot pretzemūdeņu spējas, tostarp zemūdeņu detektēšanas spējas gan tehnoloģiju, gan procedūru aspektā.	Līdz 2025. gadam	DV, EAA
	5.2.4.	Rosināt izstrādāt tehnoloģijas, kas saistītas ar zemūdens apkalpes un bezapkalpes resursu sadarbīgu komandu spietošanu un zemūdens novērošanu, detektēšanu, datu un attēlu iegūšanu un sakariem.	No 2023. gada	KOM, DV
	5.2.5.	Veicināt tehnoloģiju izstrādi un risinājumus droša attāluma pretmīnu	Līdz	KOM, DV

		pasākumu koncepcijas pirmajam posmam.	2024. gadam	
	5.2.6.	Veicināt spēju attīstību, lai aizsargātu kritisko jūras dibena infrastruktūru, kā arī spējas cīnīties ar zemūdens spietiem, kas sastāv no heterogēniem zemūdens bezapkalpes transportlīdzekļiem.	No 2023. gada	KOM, DV
	5.2.7.	Veicināt lielas noslodzes daudzfunkcionāla mīnu tralēšanas drona faktisko spēju attīstību.	No 2023. gada	KOM, DV
5.3. Atbalstīt ES dalībvalstu jūras spēkus un krasta apsardzes dienestus kritisko tehnoloģiju izstrādē un rūpniecisko spēju attīstībā	Identificēt tehnoloģijas un pētniecības darbības, kas vajadzīgas spēju vajadzību apmierināšanai, ņemot vērā arī EAA Vispārējo stratēģisko programmu			
	5.3.1.	Veicināt pētījumus par inovatīviem elektroenerģijas ražošanas, uzkrāšanas, pārvaldības un sadales risinājumiem, kas vajadzīgi, lai apmierinātu lielo enerģijas pieprasījumu, kas vajadzīgs jaunajām sistēmām.	Līdz 2025. gadam	DV, KOM, EAA
	5.3.2.	Uzlabot autonomu koordināciju apkalpes un bezapkalpes resursu komandsadarbībā, arī spieta tehnoloģijās.		
	5.3.3.	Nodrošināt ātrdarbīgu, noturīgu un stabilu zemūdens sakaru tīklu uzraudzību un aizsardzību, attiecīgā gadījumā iesaistot nozari un trešās valstis.		
	5.3.4.	Pētīt un integrēt revolucionāras tehnoloģijas, tai skaitā mākslīgo intelektu, lielo datu tehnoloģijas un kvantu tehnoloģijas.		
	5.3.5.	Pētīt un izstrādāt vienotu kuģu digitālo arhitektūru un infrastruktūru.		
	5.3.6.	Palielināt kuģu automatizāciju, izvietojot noturīgas automatizētas		

		platformas un sistēmas ar mazāku apkalpi un ar lēmumu pieņemšanas atbalsta sistēmām.		
	Identificēt un sadarbīgi novērst kritiskās atkarības, kas ietekmē ES aizsardzības tehnoloģisko un industriālo bāzi (EDTIB)			
	5.3.7.	Veicot darbu pie galvenajām stratēģiskajām darbībām, palielināt dalībvalstu, ES iestāžu un aizsardzības industrijas aktoru informētību un veicināt kopīgu izpratni par rūpniecības un tehnoloģiju jomās pastāvošo deficītu un nepilnībām, kā arī par prasmju trūkumu, kas varētu apdraudēt ES rīcības brīvību.	Notiek patlaban	DV, EAA
	5.3.8.	Veicināt sadarbību starp dalībvalstīm, izstrādājot Eiropas Aizsardzības fonda finansētus projektus, un veicināt kopīgu iepirkumu jūras spēku spēju jomā, cita starpā ar ES iniciatīvu aizsardzības jomā atbalstu un izmantojot tās.	Notiek patlaban	DV, KOM, EAA
	Jūras spēku un krasta apsardzes darbības salāgot ar ES zaļā kursa mērķiem			
	5.3.9.	Izanalizējot iespēju īstenot atkrastes atjaunīgās enerģijas projektus vai citus ilgtspējīgus pielietojumus jūras teritorijās, kas ir rezervētas vai tiek izmantotas militārām darbībām, izvērtēt atkrastes atjaunīgās enerģijas projektu un aizsardzības darbību iespēju līdzāspastāvēt.	Līdz 2025. gadam	DV, KOM, EĀDD, EAA
	5.3.10.	Izstrādāt atjaunīgās tehnoloģijas (atjaunīga degviela, modernizēti dzinēji, elektrifikācija utt.), kas piemērotas militāram lietojumam jūras telpā.		

6. stratēģiskais mērķis. Izglītot un apmācīt

Mērķi	Darbības		Grafiks <i>Attiecīgā gadījumā</i>	Attiecīgie aktori
6.1. Kopīgot izglītību, apmācību un prasmes dažādās nozarēs, dalībvalstīs un partnervalstīs	6.1.1.	Balstoties uz aģentūru (<i>EFCA, EMSA, Frontex</i>) veikto darbu, attīstīt spējas un izstrādāt specializētu apmācību saskaņā ar trīspusējo darba vienošanos, lai organizētu starpnozaru jūras drošības mācības par tiesībsardzību, militārajiem spēkiem, robežkontroli, krasta apsardzi, kiberdrošību, jūras kritiskās infrastruktūras aizsardzību utt.	No 2023. gada	DV, <i>EFCA, EMSA, Frontex, ECGFF</i>
	6.1.2.	Veicināt sieviešu līdzdalību izglītībā un apmācībā par jūras drošību.	No 2023. gada	DV, KOM, EĀDD
	6.1.3.	Sekmēt sadarbību un apmācību, <i>ECGFF</i> kontekstā, kopā ar dalībvalstu un NATO akreditētiem centriem, izcilības centriem utt., pilnībā ievērojot savstarpējas atklātības un pārredzamības, savstarpīguma un iekļautības principus, kā arī abu organizāciju lēmumu pieņemšanas autonomiju.	No 2023. gada	DV, EĀDD, <i>EFCA, EMSA, Frontex</i>
	6.1.4.	Apsvērt iespēju izstrādāt starptautisku militāro jūras spēku semestri "Eiropas jauno virsnieku apmaiņas iniciatīvas" (<i>EMILYO — Military Erasmus</i> ¹⁴) ietvarā.	No 2023. gada	DV, EĀDD (EDAK)

¹⁴ <http://www.emilyo.eu/>; *EMILYO* nav saistīta ar programmu *Erasmus+*.

	6.1.5.	Rīkot ar ārpussavienības partneriem kopīgas mācības, lai veicinātu sadarbību.	No 2023. gada	DV, KOM, EĀDD
6.2. Kapitalizēt aģentūru un forumu veikto darbu	6.2.1.	Turpināt <i>ad hoc</i> dalību <i>COASTEX</i> mācībās, pamatojoties uz dalībvalstu plānošanu, uzlabot un dažādot <i>COASTEX</i> un regulāri veikt attiecīgas darbības jūras baseinos ap ES.	Notiek patlaban	DV, EFCA, EMSA, Frontex, ECGFF
	6.2.2.	Pēc dalībvalstu pieprasījuma un balstoties uz EMSA, EFCA un Frontex darbu, veikt spēju veidošanas pasākumus, vienlaikus īstenojot daudzfunkcionālas jūras operācijas (MMO) izraudzītos jūras baseinos ap ES.	Notiek patlaban	DV, EFCA, EMSA, Frontex
	6.2.3.	Dalīties pieredzē, kas gūta, vadot krasta apsargiem paredzēto nozaru kvalifikāciju sistēmu, un sniegt norādījumus, palīdzību un atbalstu labas prakses ieviešanā, arī kibernetikas jomā.	Pastāvīgi	DV, EFCA, EMSA, Frontex
6.3. Stiprināt kibernetikas un hibrīddrošības prasmes un mācību programmas jūras telpā	6.3.1.	Izmantot zināšanas un apmācību, ko nodrošina HCoE Helsinki, tai skaitā ar jūras drošību saistīto darba virzienu, arī balstoties uz HCoE Rokasgrāmatu par jūras hibrīddraudiem ¹⁵ .	Notiek patlaban	DV, KOM, EĀDD, HCoE
	6.3.2.	Stiprināt drošības prasmes, kas saistītas ar kibernetikas draudiem, hibrīddraudiem un kosmosu, atbalstot mērķtiecīgus mācību kursus par jūras telpā noderīgām kibernetikas prasmēm un digitālajām prasmēm.	No 2023. gada	DV, KOM, EMSA
	6.3.3.	Attīstīt kibernetikas un hibrīddrošības prasmes, izmantojot	No 2023. gada	DV, KOM,

¹⁵ HCoE rokasgrāmata ir pamats attiecīgiem apmācības pasākumiem, kas paredzēti līdzdalīgajām valstīm, ES un NATO operatoriem un politikas veidotājiem.

		mērķtiecīgas mācību programmas, kas jāizstrādā kompetentajām iestādēm un/vai dalībvalstu iestādēm, ņemot vērā to, ka dalībvalstis un Eiropas Komisija ir uzdevušas <i>EMSA</i> izstrādāt kursu par jūras kibernetiskās drošības 2023. gadam.		<i>EMSA</i>
6.4. Spēju veidošana	6.4.1.	Īstenot mērķorientētas apmācības programmas, tostarp <i>ECGFF</i> satvarā, kurās var piedalīties ārpussavienības partneri un attiecīgās ieinteresētās personas, tostarp attiecīgā gadījumā privātais sektors, lai novērstu esošos un jaunus jūras drošības apdraudējumus.	Notiek patlaban	DV, KOM, EĀDD, <i>EMSA</i> , <i>Frontex</i> , <i>EFCA</i> , <i>ECGFF</i>
	6.4.2.	Lai piesaistītu sievietes attiecīgajām nozarēm, tai skaitā krasta apsardzes funkcijām, veicināt izglītības un apmācības pasākumus partnervalstīs, iesaistot arī attiecīgās ES aģentūras un ieinteresētās personas, tostarp attiecīgā gadījumā privāto sektoru.	Notiek patlaban	DV, KOM, EĀDD, <i>EMSA</i> , <i>Frontex</i> , <i>ECGFF</i>
	6.4.3.	Turpināt izstrādāt starptautisko militāro jūras spēku semestri, kas aptver arī jauno virsnieku apmaiņas shēmu.	No 2023. gada	DV, EĀDD
	6.4.4.	Rīkot civilās un militārās mācības, pamatojoties uz scenārijiem, kas aptver dalītu jurisdikciju vai kopīgu spēju izmantošanu.	No 2023. gada	

SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

A

ASEAN: Dienvidaustrumāzijas valstu asociācija

ATT: Prettorpēdu torpēda (*PESCO* projekts)

B

C

CARD: koordinētais ikgadējais pārskats par aizsardzību

CIS: kritiskā infrastruktūra

CISE: vienota informācijas apmaiņas vide

KOM: Eiropas Komisijas dienesti

Copernicus: Eiropas Zemes novērošanas programma

CRIMARIO: Indijas okeāna un Klusā okeāna kritiskie jūrasceļi

KDAP: kopējā drošības un aizsardzības politika

D

DTO: okeāna digitālais dvīnis

E

ERKA: Eiropas Robežu un krasta apsardze

EBCGA/Frontex: Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra

ECGFA: Eiropas Krasta apsardzes funkciju akadēmija

ECGFF: Eiropas Krasta apsardzes funkciju forums

EAA: Eiropas Aizsardzības aģentūra

EDIRPA: instruments Eiropas aizsardzības industrijas stiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu

EDTIB: Eiropas aizsardzības tehniskais un rūpnieciskais pamats
EĀDD: Eiropas Ārējās darbības dienests
EFCA: Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra
EGNOS: Eiropas Ģeostacionārās navigācijas pārklājuma dienests
EMPACT: Eiropas daudzdisciplīnu platforma pret noziedzības draudiem
EMSA: Eiropas Jūras drošības aģentūra
ENISA: Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūra
ES: Eiropas Savienība
EUBAM Libya: ES robežu pārvaldības palīdzības misija Lībijā
ESMS: Eiropas Savienības Militārais štābs
ESJDS: Eiropas Savienības Jūras drošības stratēģija
EUNAVFOR: Eiropas Savienības vadītie jūras spēki
EIROPOLS: Eiropas Savienības Aģentūra tiesībaizsardzības sadarbībai
EUROSUR: Eiropas Robežu uzraudzības sistēma

G

GALILEO: Eiropas satelītnavigācijas sistēma

H

HCoE: Eiropas Izcilības centrs hibrīddraudu novēršanai, Helsinki
HELCOM: Helsinku Komisija – Baltijas jūras vides aizsardzības komisija

I

SJO: Starptautiskā Jūrnieceības organizācija
INTERPOLS: Starptautiskā Kriminālpolicijas organizācija

IORA: Indijas okeāna piekrastes valstu asociācija

ISPS kodekss: Starptautiskais kuģu un ostu iekārtu aizsardzības kodekss

NNN zveja: nelegāla, neregistrēta un neregulēta zveja

K

M

MAOC-N: Narkotiku jūras ceļu izpētes un operatīvais centrs

MARSUR: aizsardzības projekts jūras uzraudzības jomā

MASE: Reģionālās jūras drošības veicināšanas programma

MAS MCM: jūras pretmīnu pasākumu (daļēji) autonomās sistēmas

MDA: jūrlietu situācijas apzināšanās

MedCGFF: Vidusjūras krasta apsardzes funkciju veicēju forums

DV: dalībvalstis

MSCO: jūras spēku operatoru kurss

N

NATO: Ziemeļatlantijas līguma organizācija

TID 2 direktīva: Direktīva par pasākumiem nolūkā panākt vienādi augsta līmeņa tīklu un informācijas sistēmu drošību visā Savienībā

NWIO: Indijas okeāna ziemeļrietumu daļa

O

OSPAR: Oslo un Parīzes komisija

OSRA: Visaptveroša stratēģiskās pētniecības programma

P

PASSMAR projekts: Kuģošanas drošības un jūras drošības stratēģijas atbalsta programma Centrālāfrikā

PESCO: pastāvīgā strukturētā sadarbība

PNT: pozicionēšana, navigācija un laika sinhronizācija

PSP: Ostu drošības un kuģošanas drošības programma

R

RZPO: reģionālas zvejniecības pārvaldības organizācijas

RPAS: tālvadības gaisa kuģu sistēma

R&I: pētniecība un inovācija

S

SAR: meklēšanas un glābšanas darbības

SatCen: Eiropas Savienības satelītcentrs

SHADE: kopīga informētība un saskaņotība

SOLAS: Starptautiskā konvencija par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras

SWAIMS projekts: atbalsts Rietumāfrikas integrētajai jūras drošībai

U

UCPM: Savienības civilās aizsardzības mehānisms

UfM: Savienība Vidusjūrai

ANO: Apvienoto Nāciju Organizācija

UNCLOS: Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencija

UNFSA: Apvienoto Nāciju Organizācijas Nolīgums par zivju krājumiem

UNODC: Apvienoto Nāciju Organizācijas Narkotiku un noziedzības novēršanas birojs

UXO: nesprāgusi munīcija

W

WeCAPS: ostu aizsardzības un drošības stiprināšana Rietumāfrikā un Centrālāfrikā
